

Els noms dels carrers de Santa Coloma de Queralt

Índex	pàg
0. Resum / Abstract.....	3
1. Introducció.....	4
2. Anàlisi dels documents.....	9
2.1. Capbreu de la vila y terme de Santa Coloma de Queralt que tingué principi en lo any 1617 y finí en 1623	9
2.2. La contribució d'immobles de 1853	12
2.3. Contribució territorial urbana per a 1899-1900. Repartiment	13
2.4. Contribució territorial. Riquesa urbana. Padró d'edificis i solars de 1936	14
2.5. Riquesa urbana. Llista cobratòria de 1940	15
3. Santa Coloma de Queralt.....	16
3.1. Situació i pinzellades històriques.....	16
3.2. Origen i expansió urbanística	17
4. Els noms dels carrers: fitxes	18
5. Evolució dels noms dels carrers.....	64
6. Conclusions.....	66
6.1. Conclusions	66
6.2. Plànol del creixement urbanístic de Santa Coloma	71
7. Glossari	72
8. Bibliografia.....	74
9. Webgrafia	75

0. Resum / Abstract

Aquesta memòria recull la recerca elaborada per l'estudi dels noms dels carrers del nucli antic de Santa Coloma de Queralt, que té com a objectius investigar l'origen i l'evolució dels noms, així com elaborar un plànol sobre el creixement urbanístic de la vila a partir d'aquests noms.

Els documents que s'analitzen són bàsicament de caràcter fiscal. Concretament un capbreu del segle XVII i diverses contribucions d'immobles o urbanes dels segles XIX i XX.

This report gathers the research developed for the study of the street names of the old centre in Santa Coloma de Queralt, whose aims are investigating the origin and evolution of the names as well as realizing a street plan about the urban development growth of the village from these names.

The analyzed documents have basically got a fiscal nature, I am referring specifically to a XVII century "capbreu" and other contributions of buildings of the XIX and XX centuries.

1. Introducció

La idea d'aquest treball va sorgir després de fer una pluja d'idees sobre temes relacionats amb Santa Coloma. El propòsit inicial era investigar sobre un tema proper, que fos assequible i que m'agradés el suficient com per treballar-hi mig curs. I entre altres temes se'm va ocórrer el de la història dels noms dels carrers del meu poble.

En alguna ocasió havia observat que hi ha noms de carrers que es repeteixen en molts pobles, com per exemple: plaça Major, plaça de l'Església, c. Àngel Guimerà, etc.; i al contrari, hi havia noms que només havia vist a Santa Coloma, com per exemple: passeig Mossèn Joan Segura.

Això vol dir que els noms dels carrers tenen molt a veure amb la història de cada lloc i també amb la història més general de Catalunya i Espanya.

Aquest fet em va dur a preguntar-me: a què fan referència els noms dels carrers de Santa Coloma? Quan i per què els van posar? Sempre s'han dit igual? El treball, doncs, vol respondre aquestes preguntes.

Un cop decidit que el treball de recerca seria aquest, la metodologia que he seguit ha estat anar a l'Arxiu Comarcal perquè m'indiquin quins documents havia de consultar. A l'Arxiu m'han comentat que els documents més importants on surten tots els noms dels carrers dels municipis són:

- Fins el segle XVIII: els capbreus¹ i els cadastres*².
- A partir de la segona meitat del segle XIX: els censos* i els padrons d'habitants* i la contribució urbana³.

A partir d'aquí he investigat quins documents d'aquests tipus existeixen de Santa Coloma i el resultat ha estat el següent:

- A l'Arxiu Comarcal hi ha tres capbreus de Santa Coloma que formen part del fons dels Comtes de Santa Coloma. Un és de 1439-1446, un altre de 1598-1606 i l'últim de 1617-1623.

¹ Vegeu la pàg. 9.

² Vegeu al glossari alfabètic totes les paraules marcades amb asterisc.

³ Vegeu la pàg. 12.

- A l'Ajuntament de Santa Coloma no s'ha localitzat cap cadastre anterior a 1850, ni la majoria de censos i padrons d'habitants de finals del segle XIX i tot el segle XX. Però si que tenen ben ordenades totes les contribucions urbanes des de 1853 fins a l'actualitat.

També m'he plantejat si havia d'estudiar tots els carrers de Santa Coloma, o si això era massa i valia més la pena centrar-me en el nucli antic del poble.

Finalment, he decidit que l'objecte del meu treball seria l'espai que ocupava Santa Coloma els anys 1939-1940, any en què segons sembla s'havien canviat molts noms de carrers.

A partir d'aquí s'han seleccionat els documents. La tria s'ha fet tenint en compte la facilitat de lectura dels documents i la història de Catalunya.

Els documents seleccionats per a l'elaboració del treball han estat els següents:

- Capbreu de Santa Coloma de Queralt i Aguiló, 1617-1623 (CB 1617-1623)
- Contribució d'immobles, 1853 (CI 1853)
- Contribució urbana, 1899-1900 (CU 1900)
- Contribució urbana, 1936 (CU 1936)
- Contribució urbana, 1940 (CU 1940)

Després de fer una anàlisi formal i de contingut dels documents esmentats, la primera feina ha estat fer una llista dels noms dels carrers que apareixen en cada document i intentar localitzar l'espai en un plànol.

A més, per a cada carrer s'ha elaborat una fitxa en què hi consta:

- Nom del carrer
- Número d'identificació de l'espai en el plànol
- Document en què apareix
- Notícies: referents al significat del nom, a la biografia de la persona en qüestió, al quan i al perquè es posa el nom, etc.
- Observacions, si cal
- Tipus de nom: per poder-los classificar
- Tipus de via: carrer, plaça, raval, etc.
- Localització en el mapa, pels noms del CB 1617-1623

Els noms s'han classificat en uns tipus molt generals, per tal de poder elaborar estadístiques i reflexionar sobre els tipus de noms que es posen en cada època. Son els següents:

- en referència a **una activitat, edifici o objecte** que hi havia en el carrer (c. dels Marxants, c. de l'Estudi, c. de la Pica).
- **descriptiu**: quan el nom del carrer fa referència al carrer o plaça en sí, independentment d'altres circumstàncies com activitats o edificis que hi havia o direcció a on porta. (c. Major, c. Bonayre, plaça Nova).
- **topònim**, que es subdivideix en **polític** i "**en direcció a**" (plaça Espanya, raval de Cervera).
- **religiós** (raval de Santa Coloma, c. Santa Caterina).
- **persona**, que es subdivideix en **colomí, polític i intel·lectual o artista** (c. Josep Niubó, plaça Francesc Macià, c. Àngel Guimerà).
- **polític** (avda. de la República, passeig de la Victòria).
- i **ideològic**, que engloba conceptes més abstractes (c. Llibertat, c. Progrés).

Per obtenir la informació necessària s'han consultat altres documents i també historiadors i altra gent de Santa Coloma.

Salvador Palau, que ha escrit molts llibres sobre la història de Santa Coloma, ha explicat el perquè de molts noms de carrers. En alguna ocasió, a partir de la seva informació s'ha pogut investigar més extensament.

Joan Costa ha localitzat en el plànol els carrers que apareixen en la Contribució de 1936 i 1940.

I Josep M. Carreras, historiador i ex professor, que havia anteriorment buidat els llibres d'actes de l'Ajuntament de Santa Coloma, ha informat dels anys en què hi ha notícies dels noms dels carrers. Això ha permès que només es llegissin les actes dels anys que ha concretat.

En relació als llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament (AP), cal dir que són els llibres on es registren els acords que pren el Ple de l'Ajuntament en les seves reunions. A Santa Coloma es conserven des de 1856. Per aquest treball s'han consultat els

llibres d'actes fins l'any 1980, perquè es volia esbrinar en quin moment i com es van canviar els noms que es van posar a l'inici de la dictadura del general Franco. A més, cal dir que abans de 1939 no es troba cap referència a noms de carrers.

També han estat molt útils diferents plànols de Santa Coloma elaborats per l'Ajuntament. Concretament: el *Projecte d'urbanització, rectificació i noves alineacions de 1910*⁴ (PL 1910) que hi ha al saló de plens de l'ajuntament; el *Plànol de Santa Coloma de 1932*⁵ (PL 1932) que s'edità junt amb les Ordinacions Municipals de 1933; i un plànol turístic de 2010⁶ (PL 2010).

S'ha consultat bibliografia i webgrafia, bàsicament per explicar els noms polítics que fan referència a la història de Catalunya o Espanya, biografies de persones i la definició d'algunes paraules.

Inicialment, les fitxes dels noms dels carrers s'han fet informàticament a través d'una taula Access. Això ha anat molt bé a l'hora de pensar les conclusions del treball, perquè ha permès ordenar la informació de moltes maneres. Per exemple: per número d'identificació en el plànol, i així poder veure els diferents noms que havia tingut un mateix espai o quins eren els noms que no havien canviat mai; per tipus de nom, per poder analitzar de quins tipus eren els noms de cada època, etc.

En l'apartat de les conclusions s'ha elaborat un plànol amb els carrers que apareixen en cada document. No és una representació exacta de com era Santa Coloma en els anys estudiats, sinó una interpretació, ja que en els documents hi apareixen els noms dels carrers però no els seus límits. Concretament, els límits de les carreteres i altres carrers dels afores, que es marquen en el plànol són orientatius; i el c. Pati de la Font es marca en el segle XVII perquè tot i que no apareix en el CB 1617-1623, ja hi havia una casa que consta que era a la Font.

Per centrar el tema, i abans de presentar les fitxes que s'han elaborat per a cada nom de carrer, ha semblat interessant fer un esment a la situació geogràfica de Santa Coloma, així com quatre pinzellades de la seva història i el seu creixement urbanístic.

⁴ Vegeu la foto núm. 33 a la pàg. 11 de l'annex.

⁵ Vegeu la foto núm. 34 a la pàg. 11 de l'annex.

⁶ Vegeu el plànol núm. 5 a la pàg. 17 de l'annex.

D'altra banda, després de les conclusions del treball, s'ha incorporat un glossari amb aquelles paraules que no estan relacionades directament amb el treball, però que cal explicar. I també s'ha inclòs un apèndix en el qual es recullen fotografies dels documents estudiats i altres.

Val a dir que el treball sobrepassa les 50 pàgines que en principi és el màxim permès, però cal tenir en compte que el format de les fitxes fa que poca informació ocupi molt espai.

Per acabar, només falta dir que aquest treball no hagués estat possible sense la col·laboració de l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà, l'Ajuntament de Santa Coloma de Queralt, Salvador Palau, Joan Costa, Josep M. Carreras i Jordi Obrador, que va dibuixar els plànols.

2. Anàlisi dels documents

2.1. *Capbreu de la vila y terme de Santa Coloma de Queralt que tingué principi en lo any 1617 y finí en 1623*⁷

Anàlisi del contingut

El capbreu és un document fet davant un notari on s'anotaven, en forma abreujada, les confessions o reconeixements fets pels emfiteutes* o pels pagesos tenidors als senyors directes, per tal de conservar memòria o prova de la subsistència dels drets senyorials. Se solien redactar cada 25 o 30 anys, és a dir, cada generació.

Existeixen dos tipus de capbreus: els de senyoria i rendes, que acostumen a donar-se quan la senyoria engloba tot un poble o zona determinada, i els que són només de rendes, que són els més nombrosos i són demostratius de les rendes d'un senyor.

El capbreu de Santa Coloma que s'analitza és un capbreu de senyoria i rendes i, com és habitual en aquest tipus de document, està encapçalat per una sèrie de drets senyorials i/o obligacions comunes a tots els vassalls.

Seguidament es detallen les declaracions dels particulars, on consten cases, terres, béns, cultius als que es dediquen, afrontacions, dades sobre l'origen dels béns (compra, herència...) o l'ascendència del capbrevat.

Són una font molt important per al coneixement de la societat i de l'organització del territori i també per als estudis de toponímia.

En aquest treball, s'ha centrat l'interès en les declaracions de les cases de dins el poble, perquè en les afrontacions normalment hi apareixen els noms dels carrers. En totes les declaracions, primerament es detallen les finques urbanes i seguidament les finques rústiques. Un exemple de declaració de finca urbana és la següent de Pere Janer⁸, que trobem en foli 107 del primer tom:

⁷ Vegeu les fotos núm. 1 a 20, amb la portada, l'índex i un fragment del capbreu, concretament la confessió completa de Pere Janer, a les pàg. 2 a 6 de l'annex.

⁸ Seguint les recomanacions de l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà, la transcripció de fragments del capbreu s'ha fet literalment i només s'ha corregit la puntuació, l'accentuació i les majúscules i minúscules. Els paràgrafs intermedis que no s'han transcrit, s'han senyalat amb punts suspensius entre claudàtors.

Pere Janer Pagès

Dicta die in dicto Castro

Pere Janer, pagès de la vila de Santa Coloma de Queralt, constituït personalment davant de dit mossèn Pere Sala, procurador premit, y del dit magnífich jutge y de mi Joan Rocha, notari premit, y presents per testimonis los devall scrits a daçó cridats y present dit Llorens Balcell promé assistent a dita capbreuació a daçó elegit y anomenat, juntament ab lo dit Pere Janer, confessant sobredit, mitjensant jurament per ell corporalment prestat a nostre Señor Deu y als seus Sants quatre Evangelis en mà y poder de dit honorable procurador, digué, denuncià, manifestà y capbreuà les coses següents.

LA CASA: Primo dit jurament mijensant diu, denuncia, manifesta y capbreua que té y posseheix en dita vila y a la plassa de les Eres, una casa, la qual afronte a solixent ab la casa de mossèn Vicens Mongraula, apotecari, que abans ere dels hereus de Aloy Steve, farrer; a mitjorn ab la dita plassa; a solponent part ab lo carrer davant lo Hospital y de Foratmichó y de part de dalt ab la casa del Hospital; y a tremuntana ab un corral de mossèn Anthoni Joan Fonoll, mercader, que solia ésser de Montsarrat Steve. La qual casa y corral se tenen per dit noble senyor y sots domini y alou de aquell, ab ters*, firma* y fadiga*, e altre plen dret y alodial senyoria, a cens* dita casa y corral de tres sous* y sis diners*; ço és, per la casa dos sous y deu diners y per lo dit corral quey ajuntament de la casa de Montserrat Steve, que vuy és estable, vuit diners. Que en tot són dits tres sous y sis diners. Lo qual corral ja antigament ere de la mateixa casa de ell denunciant com apar en lo capbreu antich. E de altra part per dita casa fa un poll de cens pagador quiscun any en la festa de Nadal. E pertany-li a ell denunciant com a hereu de Pere Janer, son pare, conforme de dita herència conste en sos capítols matrimonials* entre ell y Eulària, muller sua, fets y firmats en poder del dit mossèn Montsarrat Albèrni per autctoritats apostólica y real notari públich de dita vila, a trenta del mes de juliol mil sinchcents vuytanta sis, dels quals ne fa fe lo notari devallscrit com a regint las scriptures de aquell. E al dit Pere Janer, son pare, compatie com a hereu de altre Pere Janer, son avi, conforme de dita herència conste en son últim testament rebut y testificat en la scrivania de la comunitat de preveres de dita vila, a setse de desembre mil sinchcents sexanta quatre, de la qual clàusula hereditària ne ha feta ocular ostenció. Al qual Pere Janer, son avi, compatie y spectave per títol de permuta ne féu de dita casa ab en Agustí Thomàs amb una altra casa sua del dit Janer, conforme de dita permuta conste ab*

acte rebut en poder de mossèn Hierònim Rua notari de dita vila, a trenta hu de janer del any del Senyor mil sinchcents sinquanta vuyt, firmat per rahó de senyoria per lo Noble Don Guerau de Queralt, e del ajustament que feren del dit corral de la casa del dit Montserrat Steve ab la de ell denunciant.

Finalment cal dir que el document en realitat es tracta d'una còpia del capbreu original feta l'any 1811.

Anàlisi formal

Aquest document es conserva a l'Arxiu Comarcal de la Conca de Barberà i forma part del fons dels Comtes de Santa Coloma.

El document consta de 2 volums, enquadernats amb tapes de cartró folrades amb pergamí, que amiden aproximadament 375 mm x 265 mm. El 1r. tom consta de 380 folis numerats de l'1 al 380, més 11 folis sense numerar al davant i 2 al darrere. El segon tom té 363 folis numerats del 381 al 743, més 3 folis sense numerar al davant i 4 al darrere.

El seu estat de conservació és força bo, si bé el primer tom té una taca d'humitat en el marge inferior esquerre que afecta tots els folis fins el núm. 150, tot i que d'una manera cada vegada menys intensa. A més, en els dos toms, el pergamí que cobreix el cartró de la tapa de davant està malmès i en falta un tros a la part inferior.

La llengua del document és el català, tot i que s'utilitza el llatí en els encapçalaments i els tancaments de cada confessió o declaració i en la transcripció d'alguns privilegis, actes i altres documents que trobem en la primera part del document abans de les declaracions dels veïns.

El paper és de molt bona qualitat i la tinta amb què ha estat escrit és poc ferruginosa, és per això que no s'ha rovellat.

La lletra té un cos força gran, aproximadament 3mm, i és molt entenedora. La lletra del 1r. tom està més ben dibuixada i més recta que la del segon, que és més ràpida i cursiva.

2.2. La contribució d'immobles de 1853 ⁹

Anàlisi del contingut

El títol que consta en el document és: “Quadern de liquidació de Santa Coloma i Aguiló en 1853.”, però en el primer foli es concreta que es tracta de la contribució d'immobles, que grava les propietats rústiques i urbanes.

La contribució és el nom que rep l'aportació que els ciutadans fan a l'estat o a les institucions locals per contribuir a les necessitats col·lectives. El seu cobrament té un caràcter coactiu. Ha pres moltes formes al llarg de la història. La fiscalitat moderna s'inicia amb la reforma d'Alejandro Mòn (1845), que va introduir la contribució directa a tot Espanya. Des d'aleshores, s'havia de pagar per terres, cases i bestiar: era la contribució d'immobles, conreus i ramaderia. Simultàniament s'introduí la contribució industrial i l'impost de consums, que pretenia gravar la circulació de mercaderies cobrant una taxa a l'entrada de les ciutats.

El document consta d'un índex i a continuació una relació de tots els propietaris d'immobles: primer els de Santa Coloma (fins el foli 31) i després els d'Aguiló (del foli 32 al 40). Dins de cada grup, els propietaris no estan ordenats alfabèticament sinó que primer hi ha els que tenen propietats rústiques i urbanes i al final els que només tenen propietats urbanes.

Cada inscripció segueix la següent estructura: comença posant el nom del propietari seguit de les propietats rústiques i després de les urbanes. Les finques s'identifiquen per la seva localització en les partides del terme o en els carrers o places. Al costat de cada finca es detalla el seu valor en rals* i se suma el total a pagar.

Anàlisi formal

Aquest document, com la resta de contribucions que es buiden en aquest treball, forma part del fons documental de l'Ajuntament de Santa Coloma de Queralt i, igual que els altres, es conserva a l'Ajuntament de Santa Coloma.

Es tracta d'un quadernet cosit, de mida 29 x 20,5 cm, que conté 40 folis numerats i 7 folis al davant sense numerar que corresponen a l'índex.

⁹ Vegeu les fotos núm. 21 a 23, amb la portada, l'índex i la primera pàgina, a la pàg. 7 de l'annex.

El seu estat de conservació és bo.

La llengua del document és el català i està escrit a mà, amb un lletra molt cursiva, però entenedora, sobre un paper pautat i amb tinta marró.

2.3. Contribució territorial urbana per a 1899-1900. Repartiment ¹⁰

Anàlisi del contingut

La contribució territorial urbana, diferenciada de la contribució rústica, apareix l'any 1894 i perdura, més o menys sense canvis, fins l'any 1992 en què s'implanta l'impost de béns immobles (IBI).

El document que analitzo té l'estructura següent. Es tracta d'un document escrit sobre un model imprès que conté 18 columnes. D'aquestes columnes només estan completades les següents: número d'ordre, nom del contribuent, número en què apareix a l'amillament*, el veïnatge (només pels forasters), carrer o plaça, riquesa urbana, quota de contribució pel Tresor, recàrrec per atencions del pressupost municipal, líquid repartit, dues columnes amb títols il·legibles i quotes semestrals i trimestrals. Tots els valors a partir de la 6a. columna estan expressats en pessetes*.

Els últims fulls tenen una estructura diferent, ja que són documents annexes.

Els contribuents estan relacionats de la següent manera: primer trobem els veïns de Santa Coloma i després els forasters, i totes dues llistes estan ordenades alfabèticament.

Anàlisi formal

És un quadernet de 24 folis sense numerar, cosit, de 35 x 25 cm.

El seu estat de conservació és bo, però està brut de pols.

La informació la trobem escrita a mà i en castellà, excepte d'algun nom de carrer que està en català, igual que la lletra impresa del model.

La lletra és molt cursiva i poc entenedora i la tinta negra no destaca gaire i sembla aigualida.

¹⁰ Vegeu les fotos núm. 24 a 26, amb la portada i les dues primeres pàgines, a la pàg. 8 de l'annex.

2.4. Contribució territorial. Riquesa urbana. Padró d'edificis i solars de 1936 ¹¹

Anàlisi del contingut

L'estructura del document és molt semblant a l'anterior. També és un document escrit sobre un model imprès i conté 12 columnes. D'aquestes columnes només estan plenes les següents: número del padró, carrer o plaça de l'edifici o solar, nom del contribuent, líquid imposable, total de la contribució, 2% de recàrrec transitori, total a contribuir i el que correspon a cobrar trimestralment. El valor també està expressat en pessetes.

Els últims fulls del document tenen una estructura diferent perquè són documents annexos.

La relació dels contribuents es fa per carrers, començant per la plaça Macià (actual pl. Major) i acabant pel c. Fermín Galán (actual c. Major), fent una mena de recorregut pel poble. Després de fer la relació dels contribuents amb edificis o solars a Santa Coloma, fa la relació dels propietaris d'Aguiló, la Pobla, les Roques i les masies.

Anàlisi formal

El document és un quadern de 28 folis numerats i 1 foli al davant i 5 al darrera sense numerar, tots ells grapats. Les seves mides són les següents: 33,5 x 23,5 cm.

Es conserva en bon estat, però les puntes estan arrugades i està una mica brut i tacats els dos primers folis.

El document està en part mecanografiat i en part escrit a mà. La informació relativa al número del padró, el carrer o plaça de la finca, el nom del contribuent i el total de pessetes a pagar està escrit a màquina i per això s'entén molt bé. La resta està escrit a mà, en tinta negra i lletra molt cursiva.

La llengua del document és el castellà, tant la lletra impresa com la informació escrita a màquina o a mà.

¹¹ Vegeu les fotos núm. 27 a 29, amb la portada i les dues primeres pàgines, a la pàg. 9 de l'annex.

2.5. Riquesa urbana. Llista cobratòria de 1940 ¹²

1. Anàlisi del contingut

El document, que també fa servir un model imprès, té 14 columnes i només estan plenes les següents: el número del padró, el carrer o plaça de l'edifici o solar, el nom del contribuent, la riquesa imposable, el total de la contribució i el que correspon cobrar els quatre trimestres.

Com en els últims documents analitzats, els últims fulls són annexos.

La relació de contribuents, igual que l'any 1936, es fa per carrers, comença a la pl. Generalíssim (actual pl. Major) i acaba al c. Major i després de relacionar els contribuents de Santa Coloma, detalla els d'Aguiló, la Pobla, les Roques i les masies.

2. Anàlisi formal

El document és un quadern cosit de 28 folis numerats i 2 folis al davant i 4 al darrere sense numerar, de 32,5 x 22,5 cm.

Es conserva en bon estat.

El document està en part mecanografiat i en part escrit a mà. La informació relativa al número del padró, el carrer o plaça de l'edifici o solar, el nom del contribuent i la riquesa imposable estan escrits a màquina i la resta són manuscrits amb tinta negra.

La llengua del document és el castellà, tant la lletra impresa com la informació escrita a màquina o a mà.

¹² Vegeu les fotos núm. 30 a 32, amb la portada i les dues primeres pàgines, a la pàg. 10 de l'annex.

3. Santa Coloma de Queralt

3.1. Situació i pinzellades històriques

Seguint a Josep M. Carreras¹³ podem concretar un seguit d'aspectes, tant relatius a la història de la vila com al seu desenvolupament urbanístic.

Santa Coloma de Queralt està situada a l'altiplà entre les comarques de la Segarra, l'Anoia i la Conca de Barberà, a 675 m. d'altitud, just al nord-est de la província de Tarragona. El seu terme municipal té una extensió de 34 Km² i també inclou els poblets d'Aguiló, la Pobla de Caribenys i les Roques, així com nombroses masies. Actualment la seva població és de 3.090 habitants¹⁴. És el centre de la comarca natural de la Baixa Segarra, tot i que administrativament està ubicada dins la Conca de Barberà.

L'assentament de població més antic és ibèric i es va localitzar just en la font del Gubià; però el primer document que es refereix al poble de Santa Coloma és del 976 i el situa a la "marca, davant els confins d'Espanya", és a dir, en la frontera entre la Catalunya cristiana i la musulmana.

Els senyors de la vila van ser els Queralt, una de les famílies feudals més poderoses de l'Edat Mitjana i fins el 1492 va tenir una important comunitat jueva, que es dedicava bàsicament al comerç i a l'agricultura.

Durant la Guerra dels Segadors, la vila va declarar "enemic de la pàtria" a Dalmau III de Queralt, comte de Santa Coloma i virrei de Catalunya, i es va posar sota la protecció del rei de França. En aquell moment va passar a anomenar-se Santa Coloma "la Reial".

El segle XVIII, va experimentar un fort creixement, el qual es va veure reforçat, al segle XIX i fins a mitjans del XX, per una important indústria tèxtil, que va provocar un fort increment de la població que arribà al seu màxim històric de 3.500 habitants el 1932. Uns anys més tard, durant la Guerra Civil, la vila canvià el seu nom històric pel de Segarra de Gaià.

¹³ J. M. CARRERAS TARRAGÓ: *Santa Coloma de Queralt de Queralt. Guia monumental i històrica.*

¹⁴ Dada facilitada per l'Ajuntament de Santa Coloma i relativa a 31.12.2011.

A partir de la dècada dels 70, la crisi del tèxtil es va superar amb la implantació d'importantes empreses de construcció; però, actualment, aquesta dependència fa que la vila pateixi la darrera crisi econòmica.

3.2. Origen i expansió urbanística

Com ja s'ha dit, el seu origen es remunta al segle X, època d'expansió del comtat de Barcelona, i el nucli inicial va ser una petita fortificació anomenada la Carllania*, depenent dels senyors del castell de Queralt.

El poblament més antic cal situar-lo al voltant de tres edificis principals: l'antiga església romànica (que el segle XIII s'enderrocava per construir-hi l'actual església), la Carllania i, més tard, la torre del castell. Això seria els segles XI i XII.

Entre els segles XIII i XIV es construï la muralla que tancà el poble i això va afavorir que s'anessin ocupant els espais lliures que quedaven dins el recinte emmurallat.

Al segle XVIII es van començar a edificar els ravals exteriors aprofitant la paret de la muralla, que va quedar amagada.

Al llarg del segle XIX el creixement es va fer a partir de les noves vies d'accés a la vila que s'anaven construint: la carretera d'Igualada i la de Montblanc, bàsicament.

Al segle XX, la unió d'aquestes vies mitjançant carrers i les noves urbanitzacions han donat a Santa Coloma el seu aspecte actual.

4. Els noms dels carrers: fitxes ¹⁵

Nom: de les Eres

Identificador: 01

Document: CB 1617-1623

Notícies:

- Se suposa que hi havia eres per batre el gra.
- En el capbreu trobem tant plaça Major com de les Eres i en algunes ocasions s'utilitzen els dos noms alhora, com en el foli 104 on trobem la següent afrontació:
“*a mitjorn ab la dita plassa major de les eres*”.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: plaça

Nom: Major

Identificador: 01

Document: CB 1617-1623; CI 1853; CU 1900; PL 2010

Notícies:

- El nom fa referència a la importància del lloc.
- En el plànol de 1910 la trobem amb el nom de “Plaza del Mercado”.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: plaça

Nom: Francesc Macià

Identificador: 01

Document: CU 1936

¹⁵ S'han catalanitzat els noms dels carrers, sempre que no fossin noms propis.

Notícies:

- Es posa en honor a Francesc Macià Llussà (Vilanova i la Geltrú, 1859 - Barcelona, 1933), enginyer, militar i polític. El 1907 abandonà la carrera militar per dedicar-se a la política. Fou diputat a Corts. El cop d'Estat del general Primo de Rivera el va dur a l'exili. El 1926 va intentar envair Catalunya des de Prats de Molló. El 1931 va retornar a Catalunya, on va actuar com a cap d'Esquerra Republicana de Catalunya i com a president de la Generalitat de Catalunya fins a la seva mort a finals de 1933.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Generalísimo Franco.

Observacions:

Actualment aquest nom identifica un altre espai, que l'any 1940 no estava urbanitzat.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: plaça

Nom: Generalísimo Franco

Identificador: 01

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a Francisco Franco Bahamonte (Ferrol, 1892 - Madrid, 1975), general i dictador. Dirigí la repressió dels miners durant la revolució d'Astúries del 1934. El 1935 fou apartat de l'alt comandament de l'exèrcit per deslleialtat a la República. El juliol de 1936 s'uní, com a cap de l'exèrcit de l'Àfrica, a la conspiració contra la República governada pel Front Popular, que suposà l'inici de la Guerra Civil. Ben aviat fou nomenat *generalíssim* de les forces rebels i cap de l'Estat amb el títol de *caudillo*. Entre l'octubre de 1936 i l'abril de 1939 dirigí la guerra, i des de

la proclamació de la victòria de l'exèrcit nacional fins a la seva mort, fou el cap visible d'un règim autoritari que governà Espanya fins a la seva mort.

- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Francesc Macià i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- L'1 de juny de 1979 el Ple acorda demanar als veïns una reunió per decidir un nou nom i s'acabarà canviant pel de plaça Major. Tot i això, consultats varis veïns, ningú recorda que es fes cap reunió.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: plaça

Nom: d'en Rubió o Robió

Identificador: 02

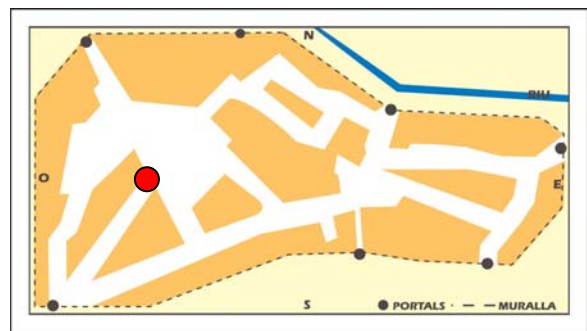
Document: CB 1617-1623

Notícies:

- El nom deu fer referència al cognom d'una persona que segurament vivia en aquest carrer.
- S'identifica l'espai gràcies a les afrontacions del foli 524: "*situada dins la present vila y a la Plasa de les Heres, la qual afronte a solixent ab dita plasa de les Heres, a mitjorn ab lo carrer den Robio y part ab la casa de Pere Llanguer [...], a solponent ab dita casa de Pere Llanguer y part ab la casa de la Vila [...], y a tremuntana ab dita casa de la vila, y part ab dita plasa de les Heres.*"

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: carrer

Nom: del Mig

Identificador: 02

Document: CI 1853; CU 1900; PL 2010

Notícies:

El nom fa referència a la seva localització, enmig del c. Major i el c. Quarteres. Aquests tres carrers són tots els que hi ha en aquesta banda del poble dins el recinte emmurallat.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carrer

Nom: García Hernández

Identificador: 02

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Ángel García Hernández (Vitòria, 1900 - Osca, 1930), militar basc que va encapçalar la insurrecció de Jaca, juntament amb Fermín Galán i Antonio Beltrán, per la qual va ser afusellat.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de José Antonio.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: José Antonio

Identificador: 02

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a José Antonio Primo de Rivera (Madrid, 1903 - Alacant, 1936), polític feixista espanyol. Fill del dictador Miguel Primo de Rivera. Fundador i ideòleg del partit Falange Espanyola. Fou condemnat a mort i executat durant la Guerra Civil en el govern de la Segona República.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de García Hernández i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- L'1 de juny de 1979 el Ple acorda demanar als veïns una reunió per decidir un nou nom i s'acabarà canviant pel de c. del Mig. Tot i això, consultats varis veïns, ningú recorda que es fes cap reunió.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: Major

Identificador: 03

Document: CB 1617-1623; CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010

Notícies:

El nom fa referència a la importància del lloc.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carrer

Nom: Fermín Galán

Identificador:03

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Fermín Galán Rodríguez (Cadis, 1899 - Osca, 1930), militar espanyol. El 1926 va participar en la Sanjuanada contra la Dictadura de Miguel

Primo de Rivera i el 1930 juntament amb Ángel García Hernández i Antonio Beltrán dirigí la insurrecció de Jaca, que pretenia la proclamació de la República a Espanya i per la qual va ser afusellat.

- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va recuperar el nom de c. Major.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: dels Bous

Identificador: 04

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Salvador Palau comenta que la tradició diu que antigament hi havia un estable de bous que servien per als esquarteraments públics de persones duts a terme a la plaça, però això no és massa lògic, ja que l'esquarterament va quedar en desús el segle XVI i aquest carrer encara no existia. També comenta que en un cadastre de Santa Coloma de 1835 només hi apareixen un parell de bous i l'estable era en aquest lloc.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: de Bonaire

Identificador: 04 + 05

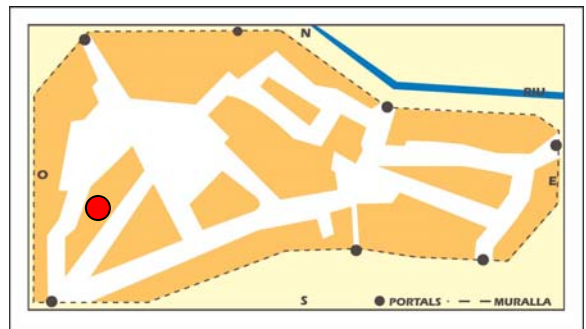
Document: CB 1617-1623

Notícies:

- Podem suposar que el nom li ve per ser un lloc espaiós i perquè hi corria l'aire.
- S'identifica l'espai gràcies a les afrontacions del foli 511v: "*situada en lo carrer den Rubió, afrontant a solixent ab lo carrer den Rubió, a mitjorn ab la casa de Pere Mur, a solponent ab lo carrer de Bonayre y a tremuntana ab la casa de Magí Vilar.*"
- Salvador Palau explica que a partir del segle XVII s'hi va construir una illa de cases que va donar lloc a dos carrers, els actuals Bous i Carnisseries.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carrer

Nom: Carnisseries

Identificador: 05

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Segons Salvador Palau el nom recorda que antigament, als baixos de l'Ajuntament, concretament a la part que dóna a aquest carrer, hi havia la carnisseria de la vila.

Observacions:

En els documents dels anys 1853 i 1900 el trobem com a Carnisseria, en singular; posteriorment com a Carnisseries.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: dels Capellans

Identificador: 06

Document: CI 1853; CU 1900; PL 2010

Notícies:

- Salvador Palau intueix que el nom li vindria dels molts capellans que havien viscut en aquest carrer i perquè l'Església hi tenia propietats.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de carrer Màrtirs de Santa Coloma

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: raval

Nom: Mariano Miralles

Identificador: 06

Document: CU 1936

Notícies:

- Salvador Palau explica que Mariano Miralles tenia una casa que formava part d'un portal, tocant a l'actual plaça del Portal. Era un portalet petit, com altres que es van construir a Santa Coloma durant el creixement urbanístic del segle XVIII. L'Ajuntament volia treure el portal i eixamplar el carrer i Mariano Miralles va acceptar que enderroquessin part de la seva casa. L'Ajuntament en agraïment li va dedicar el carrer.
- A les actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a aquest fet, però l'enderrocament del portal es va dur a terme entre 1910 i 1932, ja que en el plànol de 1910 hi apareix aquest portal i en el de 1932, ja no.
- Durant la Guerra Civil aquest carrer va canviar de nom, doncs el 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Buenaventura Durruti, nom que no tenim constància de quan es va posar, pel de Màrtirs de Santa Coloma.

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: carrer

Nom: Màrtirs de Santa Coloma

Identificador: 06

Document: CU 1940

Notícies:

- Josep M. Carreras explica que el nom recorda els capellans assassinats durant la Guerra Civil.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Buenaventura Durruti i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda canviar el nom pel de raval dels Capellans.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: carrer

Nom: de Santa Coloma

Identificador: 07

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- Es posa en honor a la patrona de la vila. Santa Coloma va néixer a Espanya en el si d'una família reial. Va viatjar cap a Sens amb els seus cosins, on l'emperador Aurelià els va retenir per ser cristians. A Coloma la va fer tancar en un prostíbul que més tard encendrien. Allí tingueren lloc dos miracles: una óssa sortí en defensa de la seva castedat, quan un soldat la volia violar, i Coloma no es va cremar gens durant l'incendi. Finalment l'emperador la va fer decapitar. Aquest fet va commoure un general romà cec que, en encomanar-se-li, va recobrar la vista. Ben aviat la fama de Santa Coloma es va estendre per tota la cristiandat. A Espanya hi ha 15 poblacions i 69 parròquies que porten el seu nom.
- Després de la victòria de l'exèrcit nacional el 1939, no trobem en els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament cap referència a què es substitueixi el nom de Salvador Seguí per aquest, però és evident que es va fer.

Tipus de nom: religió

Tipus de via: raval

Nom: Salvador Seguí

Identificador: 07

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Salvador Seguí i Rubinat (Tornabous, 1886 - Barcelona, 1923), conegut com *El noi del sucre*. Fou un dels líders més destacats del moviment anarcosindicalista de Catalunya de principis del segle XX. Va ser assassinat per pistolers blancs dels Sindicats Lliures. Rep el seu sobrenom al costum de menjar-se sols els sucres que li servien els cambrers per al cafè.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va recuperar el nom de raval de Santa Coloma.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: dels Gitanos

Identificador: 07

Document: Cap, és un nom popular.

Notícies:

Salvador Palau explica que antigament a la fira de bestiar que es feia el mes de setembre, els gitanos acostumaven a posar les mules al que actualment són el raval de Santa Coloma i el raval de Jesús. A la muralla s'hi instal·laven els bens. Per això la gent més gran coneix l'actual raval de Santa Coloma com a raval dels gitanos.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: raval

Nom: Sant Vicenç

Identificador: 08 i 38

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010 (08)
CI 1853; PL 2010 (38)

Notícies:

- El nom commemora que el 8 de novembre 1409, Sant Vicenç Ferrer va venir a predicar a la vila en motiu de l'arribada de les relíquies de Santa Coloma, concretament un os de la clavícula. El sermó el va fer en el descampat que hi havia en aquest espai.
- Després de la victòria de l'exèrcit nacional el 1939, no trobem en els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament cap referència a què es substitueixi el nom de Lluís Companys per aquest, però és evident que es va fer.
- El 19 d'agost de 1944 el Ple acorda donar el nom d'Antonio Nogués a la travessera entre el Raval de Santa Coloma i la plaça Sant Vicenç (id. 38), que fins ara també s'identificava amb el mateix nom. A finals del segle XX la travessia recupera el nom del travessia de Sant Vicenç.

Observacions:

L'espai 38 només s'anomena d'aquesta manera fins 1900, també des de 1939 a 1944 i a partir de la dècada de 1980, llavors com a travessia.

Tipus de nom: religió

Tipus de via: carrer o raval (8) i travessia (38)

Nom: Lluís Companys

Identificador: 08

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Lluís Companys Jover (el Tarròs, 1882 - Barcelona, 1940), advocat i polític. Fou diputat a Corts i al Parlament de Catalunya i també el primer president del Parlament i ministre de Marina. L'1 de gener de 1934 fou elegit president de la Generalitat de Catalunya, càrrec que també ostentà durant la

Guerra Civil. Amb la victòria dels “nacionals” s'exilà a França, des d'on va ser detingut i lliurat a la policia franquista. L'octubre de 1940 va ser afusellat a Montjuïc.

- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el gener de 1934 i el novembre de 1935, pels següents motius:
 - en el plànol de Santa Coloma aprovat per l'Ajuntament el 29 de febrer de 1932 i per la Comissió Sanitària Comarcal el 22 d'agost de 1933, aquest espai s'anomena Sant Vicenç.
 - Lluís Companys va ser proclamat president de la Generalitat de Catalunya l'1 de gener de 1934
 - i el padró de la contribució urbana està datat el 12 de novembre de 1935.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va recuperar el nom de c. Sant Vicenç.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: de l'Estudi

Identificador: 09

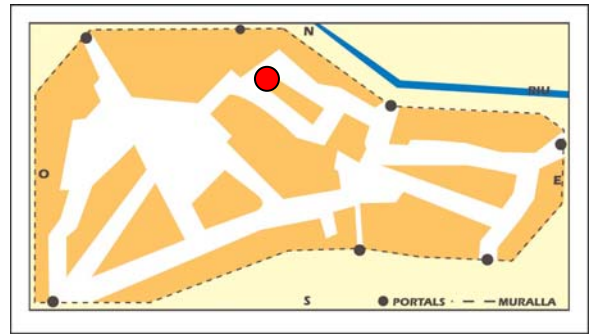
Document: CB 1617-1623

Notícies:

- Segurament en aquest carrer hi havia hagut un estudi o col·legi.
- Identifica l'espai de l'actual c. Quarteres. Això s'entreveu en afrontacions com la del foli 361: *“una casa en lo carrer del Estudi y de les Corteres, la qual afronte a solixent ab la casa de Llorens Balcell, a mitjorn ab lo carrer del Estudi, a solponent ab la davallada del carrer de les Quarteres i a tremuntana amb lo carrer de les Corteres.”*

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: de les Quarteres

Identificador: 09 o 19

Document: CB 1617-1623 (19)

CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010 (09)

Notícies:

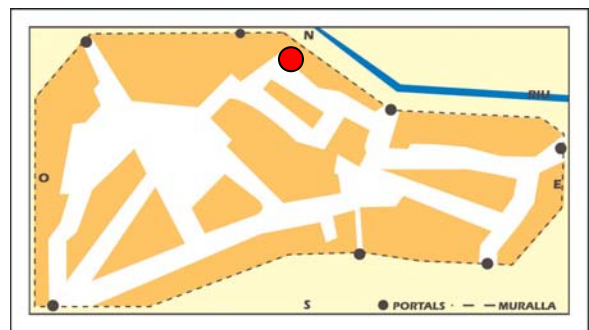
- La paraula quartera pot tenir diversos significats. En aquest cas, sembla que el nom del carrer faria referència a un recipient per mesurar, corresponent a la quartera (aproximadament 70 litres) o a un edifici públic en que es venien cereals i llegums, que es trobarien en aquest lloc.
- En el Capbreu de 1617-23 identifica l'espai que actualment s'anomena c. Forn de Baix (id. 19). Ho veiem, per exemple, en les afrontacions d'una casa en els folis 175-176: *“en lo carrer de les Corteres [...], la qual afronte a solixent amb la casa de Magí Martí [...], a mitjorn ab lo dit carrer de les Corteres, a solponent ab la casa de Joan Vilanova[...], y a tremuntana ab la muralla”*.

Observacions:

Si bé en el capbreu de 1617-1623 es correspon amb l'espai 19 (actualment c. Forn de Baix), a partir de la contribució d'immobles de 1853, sempre trobem aquest nom identificant l'actual c. Quarteres (id. 9).

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: de la Pica

Identificador: 10

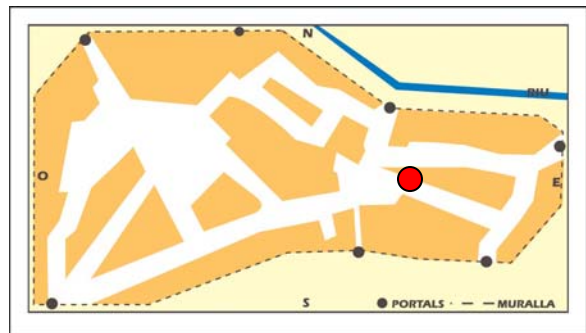
Document: CB 1617-1623

Notícies:

- Una pica és una peça còncava, de pedra o de terrissa, destinada a rebre i contenir aigua o un altre líquid que hagi de servir per a rentar, amerar, banyar-s'hi, abeurar animals, etc. Segurament en aquest carrer hi havia una pica.
- Identifica l'espai que actualment s'anomena c. de la Font. Això es dedueix d'afrontacions com la del foli 254: "*posseheix a la plassa de la Iglésia una casa, la qual afronte a solixent ab la casa de M^o Bernat Sangenís [...], y part ab la casa de Antoni Pellisser, a mitjorn ab la dita plassa, y part ab lo cap del carrer de la Font, a solponent ab la casa de Francesch Vilar [...], y a tremuntana ab lo carrer de la Pica*".

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: de la Font

Identificador: 10 o 14

Document: CB 1617-1623 (14)

CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010 (10)

Notícies:

- El nom respon al fet que el carrer va en direcció a la font de les Canelles, la primera i més important de Santa Coloma.
- En el Capbreu de 1617-23 identifica l'espai que actualment s'anomena c. Santa Caterina (id. 14), alhora que l'actual c. de la Font es deia c. de la Pica. Això es dedueix d'afrontacions com la del foli 254: "*posseheix a la plassa de la Iglésia una casa, la qual afronte a solixent ab la casa de M^o Bernat Sangenís [...], y part ab la*

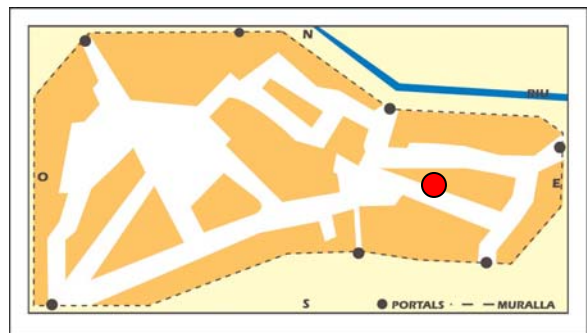
casa de Antoni Pellisser, a mitjorn ab la dita plassa y part ab lo cap del carrer de la Font, a solponent ab la casa de Francesch Vilar [...] y a tremuntana ab lo carrer de la Pica”

Observacions:

Si bé en el capbreu de 1617-1623 identifica l'espai 14 (actual Santa Caterina), a partir de la contribució d'immobles de 1853 sempre trobem aquest nom identificant l'actual c. de la Font (id. 10).

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte / direcció a

Tipus de via: carrer

Nom: dels Marxants

Identificador: 11

Document: CB 1617-1623; CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- El nom fa referència a les moltes botigues i venedors que hi havia al carrer.
- L'1 d'agost de 1977 el Ple acorda accedir a la sol·licitud dels veïns de traduir el nom al català.

Observacions:

- És un dels pocs noms que s'ha mantingut al llarg dels temps.
- L'actual placa és la més antiga de tot el poble. Es va recuperar la placa de l'època de la República.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: de Jesús

Identificador:12

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Se suposa que el nom és en honor a Jesús, i Salvador Palau comenta que és probable que antigament existís una capelleta dedicada a Jesús en algun lloc del carrer.

Tipus de nom: religió

Tipus de via: raval

Nom: Antonio Beltrán

Identificador: 12

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Antonio Beltrán Casaña (Canfranc, 1897 - Mèxic D. F., 1860), polític i militar espanyol que va participar en la insurrecció de Jaca juntament amb García Hernández i Fermín Galán. Va ser un dels militars republicans més populars de la Guerra.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va recuperar el nom de raval de Jesús.

Observacions:

En el document, i també al plànol de Santa Coloma de 1932, el trobem com a c. A. Bertrán, però no hi ha cap personatge ni històric ni de Santa Coloma amb aquest nom. Aquest fet ens fa suposar que es tracta d'Antonio Beltrán.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: de Cervera

Identificador: 13 i 37

Document: CI 1853; CU 1900; PL 2010 (13)

CI 1853; CU 1900 (37)

Notícies:

- El nom respon a que antigament era el camí ral o real de Cervera. Explica Salvador Palau que cada portal era l'inici d'un camí ral. En el portal del Sanou o de Cervera, començava el camí de Cervera; en el portal de Santa Coloma, el de Montblanc; en el portal de la Font, el d'Igualada; en el portal d'en Roca, el de Calaf; en el portal d'en Martí, el de Vilafranca; i en el portal del Vicari o Santa Maria, el del Pont d'Armentera.
- L'1 d'agost de 1977 el Ple acorda accedir a la sol·licitud dels veïns de recuperar el nom primitiu de raval de Cervera.

Observacions:

- Amb aquest nom s'identifica també l'espai 37, que és el carrer esquerre de la bifurcació final de l'espai 13, només fins la dècada de 1980, quan l'Ajuntament li dóna el nom que sempre havia tingut popularment: la Ràpita.
- L'any 1977 els veïns van pagar les noves plaques per substituir les franquistes.

Tipus de nom: topònim / direcció a

Tipus de via: raval

Nom: de la República

Identificador: 13 i 37

Document: CU 1936

Notícies:

- Sembla que fa referència a la Segona República espanyola, període que s'inicia el 14 d'abril de 1931, amb la proclamació de la República, i acaba amb el triomf de l'exèrcit de Franco en la Guerra Civil, que s'havia iniciat el juliol de 1936.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Calvo Sotelo.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: avinguda

Nom: Calvo Sotelo

Identificador: 13 i 37

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a José Calvo Sotelo (Pontevedra, 1893 - Madrid, 1936), polític espanyol. Durant la dictadura de Primo de Rivera va ocupar el càrrec de ministre d'Hisenda. El seu assassinat el juliol de 1936 va donar peu a la Guerra Civil.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom d'Avinguda de la República i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- L'1 d'agost de 1977 el Ple acorda accedir a la sol·licitud dels veïns de substituir el nom pel primitiu raval de Cervera

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: avinguda

Nom: de la Font

Identificador: 14 o 10

Document: CB 1617-1623 (14)

CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010 (10)

Observacions: Vegeu fitxa id. 10, pàg. 29.

Nom: Santa Caterina

Identificador: 14

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Salvador Palau comenta que és provable l'existència d'una capelleta dedicada a Santa Caterina en algun lloc del carrer. El que sí que és segur és que hi havia una casa propietat del Benefici* de Santa Caterina, doncs així ho trobem el en foli 167v del Capbreu, quan aquest espai encara s'anomenava c. de la Font: *“En lo carrer dit de la Font una casa [...], la qual afronte a solixent ab la casa de Joan Sala [...], a mitjorn ab la muralla de dita vila, a solponent ab la casa del Benefici de Sta. Catharina y a tremuntana ab lo dit carrer de la Font.”*

Tipus de nom: religió

Tipus de via: carrer

Nom: de la Misèria

Identificador: 14

Document: Cap, és un nom popular

Notícies:

Salvador Palau explica que des de l'expulsió dels jueus fins el segle XVIII, la documentació que parla d'aquest lloc, fa referència a moltes cases descobertes, fetes un claper, etc. Potser és per això que la gent el coneixia amb el nom de la Misèria.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carrer

Nom: de l'Església

Identificador: 15

Document: CB 1617-1623; CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- És evident que fa referència a l'església parroquial que hi ha a la plaça.
- Després de la victòria de l'exèrcit nacional el 1939, no trobem en els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament cap referència a què es substitueixi el nom de Francesc Layret per aquest, però és evident que es va fer.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: plaça

Nom: Francesc Layret

Identificador: 15

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Francesc Layret i Foix (Barcelona, 1880 - 1920), advocat i polític. Va contribuir a la creació del Bloc Republicà Autonomista i al Partit Republicà Català. Fou assassinat per pistolers dels Sindicats Lliures.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.

- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va recuperar el nom de raval de plaça de l'Església.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: plaça

Nom: d'Avall

Identificador: 15

Document: Cap, és un nom popular

Notícies:

El nom fa referència a la seva situació respecte la plaça Major, que es troba més amunt.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: plaça

Nom: d'en Vilaplana

Identificador: 16

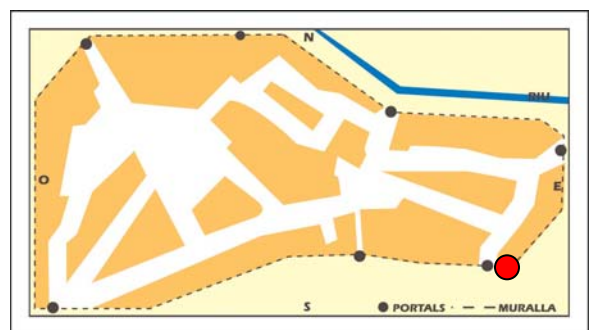
Document: CB 1617-1623

Notícies:

- És possible que sigui el cognom d'una persona que vivia en aquest carrer.
- S'identifica l'espai gràcies a les afrontacions del foli 233: "*posseheix dins dita vila y junt el portal den Vilaplana, alias den Martí, una casa, la qual afronte a solixent y a mitjorn ab la muralla, a solponent ab lo carrer den Vilaplana y a tremuntana ab la casa de Joan Martí*".

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: carrer

Nom: Portal d'en Martí

Identificador: 16

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Segurament fa referència a una persona que vivia en aquest carrer, i podria ser que fos el Joan Martí que apareix en l'afrontació del foli 233 relativa al c. Vilaplana, en què s'esmenta el portal d'en Vilaplana també com a portal d'en Martí.

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: carrer

Nom: Sant Roc

Identificador: 17

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- Es posa en honor a Sant Roc, de qui la tradició diu que va ser un pelegrí occità que va anar a Roma i va tenir cura de malalts de pesta i que va viure entre els segles XIII i XIV. És invocat contra la pesta i les epidèmies, contra els mals de genoll i els de pell.
- Actualment encara hi ha en aquest carrer una capelleta dedicada a San Roc. No se sap si la capelleta dóna lloc al nom del carrer o a la inversa.

Observacions:

És un dels pocs noms que s'ha mantingut al llarg dels temps.

Tipus de nom: religió

Tipus de via: raval o carrer

Nom: Portal d'en Roca

Identificador: 18

Document: CB 1617-1623; CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010.

Notícies:

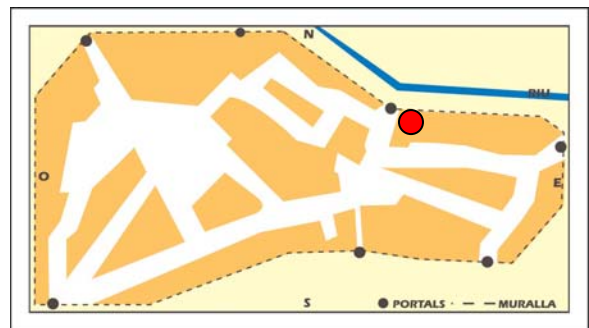
- És possible que sigui el cognom d'una persona que vivia en el portal que tancava aquest carrer. Podria ser que es tractés del Joan Roca que apareix en l'afrontació que se cita més avall i potser també del notari que va redactar el capbreu.
- Podem estar segurs de les seva localització en el capbreu de 1617-1623, gràcies a afrontacions com la del foli 154: *“posseheix dins la present vila y en lo carrer qui devalle de la plassa de la Iglésia al portal den Roca, una casa ab un hort, la qual afronte a solixent ab una casa [...], a mitjorn ab una casa descoberta [...] y part ab lo carrer de la Pica, a solponent ab lo carrer de la davallada del portal den Roca y part ab la casa de Pere Clarassó [...], y a tremuntana part ab dita casa de dit Joan Roca, y part ab la muralla”*.
- El 19 d'agost de 1944 el Ple acorda afegir Portal al nom del carrer. És estranya aquesta decisió ja que sempre s'ha trobat escrit com a Portal d'en Roca.

Observacions:

És un dels pocs noms que s'ha mantingut al llarg dels temps.

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: davallada o carrer

Nom: de les Quarteres

Identificador: 19 o 09

Document: CB 1617-1623 (19)

CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010 (09)

Observacions: Vegeu fitxa id. 09, pàg. 28

Nom: Nova

Identificador: 19 o 20

Document: CB 1617-1623 (19)

CU 1900 (20)

Notícies:

- Amb aquest nom s'identifiquen dos espais diferents en dues èpoques diferents i se suposa que quan s'utilitza és per fer referència a la plaça més nova de Santa Coloma en aquell moment en concret.
- En el capbreu de 1617-1623 normalment s'identifica l'espai 19 com a c. Quarteres, però en més d'una ocasió remarca que antigament el c. Quarteres era la Plaça Nova. Un exemple el trobem en el foli 184: "*posseheix en la plassa Nova que ara és carrer dit de les Corteres*".

Observacions:

- Si bé en el capbreu de 1617-1623 es correspon amb l'espai 19; en la CU de 1900 identifica l'espai 20.
- L'espai 20 és el que més canvia de nom al llarg de la seva història, en cada document té un nom diferent.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: plaça

Nom: Forn de Baix

Identificador: 19

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

Salvador Palau explica que hi havia un dels forns de la vila, concretament el de baix.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: del Fossar

Identificador: 20

Document: CI 1853

Notícies:

Salvador Palau explica que el nom respon al fet que fins a mitjans del segle XIX hi havia el segon cementiri que va tenir Santa Coloma. El primer, va ser a la plaça de l'Església.

Observacions:

Aquest és l'espai que més canvia de nom al llarg de la seva història, en cada document té un nom diferent.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: raval

Nom: Nova

Identificador: 20 o 19

Document: CB 1617-1623 (19)

CU 1900 (20)

Observacions: Vegeu fitxa id. 19, pàg. 39.

Nom: Santiago Rusiñol

Identificador: 20

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Santiago Rusiñol i Prats (Barcelona, 1861 – Aranjuez, 1931), autor dramàtic, narrador, pintor i col·leccionista. Va ser una figura important del modernisme a Catalunya.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data

en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.

- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Plaza de España.

Observacions:

- En el document trobem el nom escrit malament: Rossinyol. Curiosament l'han catalanitzat, quan tots els altres noms de carrers estan en castellà: Bueyes, Maciá, L. Companys, etc.
- Aquest és l'espai que més canvia de nom al llarg de la seva història, en cada document té un nom diferent.

Tipus de nom: persona / intel·lectual o artista

Tipus de via: plaça

Nom: Espanya

Identificador: 20

Document: CU 1940

Notícies:

- El nom és fruit del nacionalisme espanyol que caracteritza el franquisme, en oposició al nacionalisme català de l'època de la República.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Santiago Rusiñol i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 7 de març de 1980 el Ple acorda canviar el nom pel de plaça del Portalet.

Observacions:

Aquest és l'espai que més canvia de nom al llarg de la seva història, en cada document té un nom diferent.

Tipus de nom: topònim / polític

Tipus de via: plaça

Nom: del Portalet

Identificador: 20

Document: PL 2010

Notícies:

- Se suposa que aquest nom era el nom popular i segurament feia referència a un dels dos portalets que hi havia, a banda del portal del Vicari. Salvador Palau explica que en aquest espai, durant l'expansió urbanística del segle XVIII, s'hi van construir dos portalets: un que tancava el que actualment és el c. Indústria i l'altre que tancava el que avui és el passeig Mossèn Joan Segura.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de plaça Espanya.

Observacions:

Aquest és l'espai que més canvia de nom al llarg de la seva història, en cada document té un nom diferent.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: plaça

Nom: Àngel Guimerà

Identificador: 21

Document: CU 1936

Notícies:

- Àngel Guimerà i Jorge (Santa Cruz de Tenerife, 1845 - Barcelona, 1924), escriptor i polític. El 1871 va ser un dels fundadors de la revista *La Renaixença*. Temps més tard va presidir els Jocs Florals. El 1892 fou un dels ponents de l'assemblea en què es van redactar les Bases de Manresa.
Com a dramaturg va ser un dels màxims exponents de la Renaixença amb obres com: Terra Baixa, Mar i Cel, La filla del mar, etc.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què

l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.

- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel d'Itàlia.

Observacions:

- Actualment aquest nom identifica un altre espai, que l'any 1940 no estava urbanitzat.
- Aquest espai canvia de nom a cada document.

Tipus de nom: persona / polític / intel·lectual o artista

Tipus de via: carrer

Nom: Itàlia

Identificador: 21

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a les tropes italianes que col·laboraren amb l'exèrcit nacional en l'expulsió dels "rojos" de Santa Coloma, el gener de 1939.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom d'Àngel Guimerà i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda, a proposta dels veïns, no canviar el nom.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda canviar el nom pel de ctra. de la Llacuna.

Observacions:

Aquest espai canvia de nom a cada document.

Tipus de nom: topònim / polític

Tipus de via: carrer

Nom: de la Llacuna

Identificador: 21

Document: PL 2010

Notícies:

- El nom indica la direcció de la carrereta cap a la Llacuna.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de c. Itàlia.

Observacions:

Aquest espai canvia de nom a cada document.

Tipus de nom: topònim / direcció a

Tipus de via: carretera

Nom: Jaume Carner

Identificador: 22

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Jaume Carner i Romeu (Vendrell, 1867 - Barcelona 1934), advocat i polític català. Dirigent de la Lliga Regionalista que participà activament en l'organització de Solidaritat Catalana. En proclamar-se la Segona República Espanyola fou elegit diputat per Esquerra Republicana de Catalunya. Formà part de la comissió que redactà el projecte d'Estatut d'Autonomia de Catalunya el 1932.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de General Mola.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: General Mola

Identificador: 22

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a Emilio Mola Vidal (Placetes, 1887 - Burgos, 1937), militar espanyol. Un dels líders del cop d'estat i de la rebel·lió militar de 1936 amb què s'inicià la Guerra Civil Espanyola.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Jaume Carner i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda, a proposta dels veïns, canviar el nom pel de carretera de Vallfogona.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: de Vallfogona

Identificador: 22

Document: PL 2010

Notícies:

- El nom indica la direcció de la carrereta cap a Vallfogona de Riucorb
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de General Mola.

Tipus de nom: topònim / direcció a

Tipus de via: carretera

Nom: Carretera

Identificador: 23 i 36

Document: CU 1900

Notícies:

El nom fa referència al tipus de vial.

Observacions:

En la CU 1900 s'anomena una carretera que segurament fa referència tant a la carretera de Montblanc, com a la d'Igualada.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carretera

Nom: de Montblanc

Identificador: 23

Document: CU 1936; PL 2010

Notícies:

- El nom indica la direcció de la carrereta cap a Montblanc.
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de General Sanjurjo.

Tipus de nom: topònim / direcció a

Tipus de via: carretera

Nom: General Sanjurjo

Identificador: 23

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a José Sanjurjo Sacanell (Pamplona, 1872 - Portugal, 1936), militar espanyol. Va ser un dels principals conspiradors de la insurrecció militar que comportà la Guerra Civil
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda, a proposta dels veïns, canviar el nom pel de carretera de Montblanc.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: Nicolás Salmerón

Identificador: 24

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Nicolás Salmerón Alonso (Alhama la Seca, 1838 - Pau, 1908), polític, escriptor i filòsof krausista. Va ser ministre de Justícia del govern d'Estanislau Figueras i tercer president de la Primera República Espanyola. El seu mandat només durà cinquanta-un dies.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme i aquest espai es anomenar Verge del Pilar.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom Verge del Pilar

Identificador: 24

Document: CU 1940; PL 2010

Notícies:

La Mare de Déu del Pilar és la patrona de la Hispanitat. La llegenda diu que es va aparèixer davant l'apòstol Jaume a Saragossa, en un pilar que més tard seria un element de suport de l'Església dedicada a la Mare de Déu. També és la patrona de la Guàrdia Civil, la caserna de la qual es trobava en aquest carrer.

Tipus de nom: religió / polític

Tipus de via: carrer

Nom: Pati de la Font

Identificador: 25

Document: CU 1900; CU 1936; CU 1940

Notícies:

Aquest carrer és a tocar de la font, per això s'anomena així.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: Gubià

Identificador: 25

Document: PL 2010

Notícies:

Fa referència a la font del Gubià que alimenta el riu Gaià, que és molt a prop.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: Estanislau Figueras

Identificador: 26

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Estanislau Figueras i Moragas (Barcelona, 1819 - Madrid, 1882), advocat i polític. Fou el primer president de govern de la Primera República Espanyola (1873) durant quatre mesos escassos.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.

- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Legionarios.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: Legionarios

Identificador: 26

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a la legió, que és una força militar creada el 1920, formada per soldats professionals, no de reemplaçament. La legió va participar de la Guerra Civil en el bàndol dels “nacionals”.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom d' Estanislau Figueras i el Ministeri de Governació ho autoritza.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: carrer

Nom: Mare de Déu de Montserrat

Identificador: 26

Document: PL 2010

Notícies:

En honor a la patrona de Catalunya.

Tipus de nom: religiós

Tipus de via: carrer

Nom: Emilio Castelar

Identificador: 27

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Emilio Castelar Ripoll (Cadiz, 1832 - San Pedro del Pinatar, 1899), polític i escriptor espanyol. Va ser el quart i l'últim president de la Primera República Espanyola.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de General Primo de Rivera.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: General Primo de Rivera

Identificador: 27

Document: CU 1940

Notícies:

- Es posa en honor a Miguel Primo de Rivera y Orbaneja (Jerez de la Frontera, 1870 - París, 1930), militar i polític. El 1923 va dirigir un cop militar i va establir una dictadura que duraria fins el 1930, quan va perdre el suport de l'exèrcit, de la classe dirigent i del rei Alfons XIII. Fou el pare de Jose Antonio.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom d'Emilio Castelar i el Ministeri de Governació ho autoritza.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: carrer

Nom: de la Plana

Identificador: 27

Document: PL 2010

Notícies:

Salvador Palau explica que en aquest lloc hi havia moltes eres. El nom explica el poc relleu de la zona.

Tipus de nom: descriptiu

Tipus de via: carrer

Nom: Blasco Ibáñez

Identificador: 28

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Vicente Blasco Ibáñez (València, 1867 - Mentón, 1928), escriptor, periodista i polític valencià d'idees republicanes, exponent del realisme i el naturalisme.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Paseo de la Victoria.

Tipus de nom: persona / polític / intel·lectual o artista

Tipus de via: passeig

Nom: de la Victòria

Identificador: 28

Document: CU 1940

Notícies:

- Fa referència a la victòria de l'exèrcit "nacional" en la guerra civil espanyola, que es va iniciar el juliol de 1936 quan un grup de militars de l'exèrcit espanyol es va rebel·lar contra la Segona República i va finalitzar l'1 d'abril de 1939.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Paseo Blasco Ibáñez i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 7 de març de 1980 el Ple acorda canviar el nom pel de passeig de la Muralla.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: passeig

Nom: de la Muralla

Identificador: 28

Document: PL 2010

Notícies:

- És una part de la muralla on encara ara es veuen torres.
- El 10 de juny de 1980 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de paseo de la Victoria.

Observacions:

Era un nom popular que s'ha convertit en oficial.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: passeig

Nom: Indústria

Identificador: 29

Document: CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- A finals del segle XIX i a principis de segle XX s'urbanitzen els voltants dels ravals. El camí dels molins passa a ser el c. Indústria.

- El nom respon al fet que en aquest lloc hi havia una important fàbrica tèxtil, concretament la fàbrica J. Ferrer i Germans.
- El nom és de la primera dècada del segle XX: no apareix a la CU de 1900, però sí en un plànol de l'Ajuntament de 1910.

Observacions:

És un dels pocs noms que s'ha mantingut al llarg dels temps.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: Anselm Clavé

Identificador: 30

Document: CU 1936

Notícies:

- Es posa en honor a Josep Anselm Clavé i Camps (Barcelona, 1824 - 1874), músic, poeta i polític. Va fundar la primera societat coral d'Espanya, La Fraternidad. Durant el Sexenni (1868-1874) va esdevenir membre de la Junta Revolucionària.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha constància del canvi de nom, però és evident que es va dur a terme, i aquest espai va esdevenir c. Nostra Senyora de la Mercè.

Observacions:

Actualment aquest nom identifica un altre espai, que l'any 1940 no estava urbanitzat.

Tipus de nom: persona / polític / intel·lectual o artista

Tipus de via: carrer

Nom: Nostra Senyora de la Mercè

Identificador: 30

Document: CU 1940; PL 2010

Notícies:

En honor a la Mare de Déu de la Mercè, que també s'anomena Generala dels Exèrcits Celestials i Reina de la Pau. Sembla que faci referència a la Guerra Civil.

Tipus de nom: religió / polític

Tipus de via: carrer

Nom: Progrés

Identificador: 31

Document: CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- A finals del segle XIX i a principis de segle XX s'urbanitzen els voltants dels ravals. El camí de Savallà passa a ser el c. Progrés.
- El nom és en honor al bé que suposa el Progrés.
- El nom és de la primera dècada del segle XX: no apareix a la CU de 1900, però sí en un plànol de l'Ajuntament de 1910.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom per c. Cervantes però el Ministeri de Governació no va accedir a aquest canvi.

Observacions:

És un dels pocs noms que s'ha mantingut al llarg dels temps.

Tipus de nom: ideològic

Tipus de via: carrer

Nom: Jacint Verdaguer / Mossèn Cinto Verdaguer

Identificador: 32 i 36

Document: CU 1936; CU 1940; PL 2010

Notícies:

- Es posa en honor a Jacint Verdaguer i Santaló (Folgueroles, 1845 - Vallvidrera, 1902), eclesiàstic, poeta i escriptor romàntic, màxim exponent de la Renaixença. La seva obra més famosa és L'Atlàntida, un extens poema èpic; tot i que els més populars són els poemes El noi de la mare, L'emigrant i El virolai.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 19 d'agost de 1944 el Ple acorda afegir "mossèn" al nom del carrer.

Observacions:

- En el document de 1936 amb aquest nom s'anomena l'espai 32 (actualment c. Jacint Verdaguer) i el 36 (actualment carretera d'Igualada).
- És dels pocs noms que es posa el 1936 i no canvia.

Tipus de nom: persona / intel·lectual o artista

Tipus de via: carrer

Nom: Llibertat

Identificador: 33

Document: CU 1936; PL 2010

Notícies:

- A finals del segle XIX i a principis de segle XX s'urbanitzen els voltants dels raval. El c. Llibertat sembla un carrer totalment nou.
- El nom és en honor al bé que suposa la Llibertat.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Primero de Abril.
- El 7 de març de 1980 el Ple acorda recuperar aquest nom per substituir el de Primero de Abril.

Tipus de nom: ideològic

Tipus de via: carrer

Nom: Primero de Abril

Identificador: 33

Document: CU 1940

Notícies:

- Data que commemora la victòria d'un bàndol de l'exèrcit espanyol contra la Segona República. La rebel·lió, encapçalada pel General Franco, es va iniciar el 18 de juliol de 1936 i va finalitzar l'1 d'abril de 1939.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de c. Llibertat i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 7 de març de 1980 el Ple acorda canviar el nom pel de c. Llibertat.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: carrer

Nom: Josep Niubó

Identificador: 34

Document: CU 1936

Notícies:

- En honor a Josep Niubó, regidor de l'Ajuntament de Santa Coloma i comptable de la fàbrica de teixits i farines d'Eusebi Ferrer, que el dia 4 d'abril de 1924, morí d'un tret en un robatori que es produí a la fàbrica. El lladre, enxampat *in fraganti*, disparà a quatre persones, tres de les quals resultarien ferides. Josep Niubó, que volia persuadir el lladre que no disparés, va morir.
- El nom es va posar entre la data de la mort del regidor i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de c. San José.

Tipus de nom: persona / colomí

Tipus de via: carrer

Nom: Sant Josep

Identificador: 34

Document: CU 1940; PL 2010

Notícies:

- Es posa en honor a Sant Josep, que segons la religió cristiana, va ser el marit de Maria, la mare de Jesús, i per tant el seu pare terrenal. Era fuster, i és el patró dels fusters, dels emigrants, dels viatgers i de les criatures abans de néixer.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir el nom de Josep Niubó i el Ministeri de Governació ho autoritza.

Observacions:

És l'únic nom posat el 1939 que continua vigent.

Tipus de nom: religió

Tipus de via: carrer

Nom: Pi i Margall

Identificador: 35

Document: CU 1936

Notícies:

- Francesc Pi i Margall (Barcelona, 1824 - Madrid, 1901), advocat, historiador i polític. El seu ideari polític era pro-socialista i federatiu, oposat a l'individualisme liberal dels republicans demòcrates. Va ser diputat a corts i a la Primera República (1873-1874) ocupà els càrrecs de ministre de Governació i president durant trenta-vuit dies.
- En els llibres d'actes del Ple de l'Ajuntament no hi ha cap referència a quan es posa aquest nom, però es pot suposar que va ser entre el 14 d'abril de 1931, data en què es proclama la II República, i el 29 de febrer de 1932, data en què l'Ajuntament aprova el plànol de Santa Coloma que es publica amb les Ordinacions Municipals de 1933 i en el qual ja apareix aquest nom.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom per Plaza 14 de Enero.

Tipus de nom: persona / polític

Tipus de via: plaça

Nom: 14 Enero

Identificador: 35

Document: CU 1940

Notícies:

- Data que commemora que el migdia del dissabte 14 de gener del 1939 entrà l'exèrcit "nacional" a Santa Coloma. Les primeres tropes de Franco van entrar pel c. Progrés i es van plantar davant l'Ajuntament. Les forces republicanes en adonar-se'n van fugir cap a la carretera de Montblanc, però a mig camí es van trobar més soldats franquistes i van haver de marxar per la carretera de la Llacuna. Tot i això, els següents 5 dies els colomins van ser presents d'una intensa lluita entre els dos exèrcits, que va acabar amb la victòria de l'exèrcit nacional.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda substituir l'antic nom i el Ministeri de Governació ho autoritza.
- El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda, a proposta dels veïns, canviar el nom pel de plaça del Portal.

Tipus de nom: polític

Tipus de via: plaça

Nom: del Portal

Identificador: 35

Document: PL 2010

Notícies:

El 3 d'agost de 1979 el Ple acorda posar aquest nom per substituir el de plaça 14 de Enero.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: plaça

Nom: Carretera

Identificador: 36 i 23

Document: CU 1900

Observacions: Vegeu fitxa id. 23, pàg. 45

Nom: Jacint Verdaguer / Mossèn Cinto Verdaguer

Identificador: 32 i 36

Document: CU 1936; CU 1940; PL 2010

Nom: d'Igualada

Identificador: 36

Document: CU 1940; PL 2010

Notícies:

- El nom indica la direcció de la carrereta cap a Igualada.
- El 25 de maig de 1939 el Ple acorda canviar el nom pel de Navarra però el Ministeri de Governació no accepta aquest canvi.

Observacions:

L'any 1936 aquest carrer compartia nom amb el c. Jacint Verdaguer.

Tipus de nom: topònim / direcció a

Tipus de via: carretera

Nom: de Cervera

Identificador: 37 i 13

Document: CI 1853; CU 1900; PL 2010 (13)
CI 1853; CU 1900 (37)

Observacions: Vegeu fitxa id. 13, pàg. 32.

Nom: de la República

Identificador: 37 i 13

Document: CU 1936

Observacions: Vegeu fitxa id. 13, pàg. 32.

Nom: Calvo Sotelo

Identificador: 37 i 13

Document: CU 1940

Observacions: Vegeu fitxa id. 13, pàg. 33.

Nom: de la Ràpita

Identificador: 37

Document: PL 2010

Notícies:

- El significat de ràpita és: ermitatge musulmà fortificat o mesquita fortalesa als afores d'un poble. Segurament en aquest lloc s'hi havien instal·lat els musulmans. Això fa pensar que segurament és el nom més antic, ja que segons explica Mossèn Joan Segura, Lluís el Piadós el 802 va expulsar els àrabs de la nostra vila.

- És un nom popular que identifica la bifurcació de carrers al final de l'actual raval de Cervera i que oficialment sempre s'havien conegut amb el mateix nom que el carrer principal.
- A finals del segle XX deixa de ser un nom popular i l'Ajuntament dóna al carrer de l'esquerre de la bifurcació final, que és l'espai 37, el nom que sempre havia tingut popularment: la Ràpita.

Tipus de nom: activitat, edifici o objecte

Tipus de via: carrer

Nom: Sant Vicenç

Identificador: 38 i 08

Document: CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010 (08)

CI 1853; PL 2010 (38)

Observacions: Vegeu fitxa id. 08, pàg. 26.

Nom: Antonio Nogués

Identificador: 38

Document: AP 1944

Notícies:

- No s'ha trobat cap referència a la persona.
- El 19 d'agost de 1944 el Ple acorda donar aquest nom a la travessia entre el raval de Santa Coloma i la plaça Sant Vicenç, que fins ara s'identificava amb el nom de Sant Vicenç.
- A finals del segle XX recupera el nom de Sant Vicenç, però com a travessia.

Tipus de nom: persona

Tipus de via: travessia

5. Evolució dels noms dels carrers

Taula que recull els noms que en les diferents èpoques han tingut els carrers i places de Santa Coloma, els quals es reproduïxen conservant fidelment l'ortografia del document.

ID.	ACTUAL	1940	1936	1900	1853	1617-1623
01	Major	Generalís.	Maciá	Mayor	Plassa o plassa Major	Major / de les Eres o Heres
02	del Mig	José Antonio	Garcia Hernand o G. Hernández	Medio	del Mitg	den Rubió o Robió
03	Major	Mayor	Fermin Galán	Mayor	Major	Major
04	dels Bous	Bueyes	Bueyes	Bueyes	dels Bous	Bonayre
05	Carnisseries	Carnicerias	Carnicerias	Carniceria	Carniceria	Bonayre
06	dels Capellans	Márt. Sta. Coloma	M. Miralles	Capellans	Capellans	
07	de Santa Coloma	Sta. Coloma	S. Seguí	Sta. Coloma	Sta. Coloma	
08	Sant Vicenç	S. Vicente	L. Companys	S. Vicente	St. Vicens o Vicents	
09	de les Quarteres	Cuarteras	Cuarteras	Cuarteras	Cuarteras	del Estudi
10	de la Font	Fuente	Fuente	Fuente	de la Fón o Font	de la Pica o Picha
11	dels Marxants	Marchantes	Marchants	Marchans	Marxants o Marchans	dels Marxants
12	de Jesús	de Jesús	Ant. Bertrán	Jesús	de Jesus	
13	de Cervera	C. Sotelo	República	Cervera	de Cervera	
14	Santa Caterina	Sta. Catalina	Sta. Catarina	Sta. Catalina	Sta. Catarina	de la Font
15	de l'Església	Iglesia	Layret o F. Layret	P. Iglesia	de la Iglesia	de la Iglesia
16	Portal d'en Martí	Portal Martí	P. Martí	P. Martí	Portal Martí	den Vilaplana
17	Sant Roc	San Roque	San Roque	S. Roque	de St. Roch	

18	Portal d'en Roca	Portal Roca	P. Roca	P. Roca	Portal den Roca	davallada del portal d'en Roca o Rocha
19	Forn de Baix	Horno Abajo	Horno Abajo	Abajo	Forn de Baix	Corteres o Quarteres / plassa Nova
20	del Portalet	España	S. Rossinyol	P. Nueva	del Fossar	
21	de la Llacuna	de italia	A. Guimerá			
22	de Vallfogona	G. Mola	J. Carner			
23	de Montblanc	G. Sanjurjo	Montblanch	Carretera		
24	Verge del Pilar	V. del Pilar	Salmerón			
25	Gubià	Patio Fuente	P. la Fuente	P. Fuente		
26	Mare de Déu de Montserrat	Legionarios	E. Figueras			
27	de la Plana	G. Primo Rivera	E. Castelar			
28	de la Muralla	Victoria	Blasco Ibáñez			
29	Indústria	Industria	Industria			
30	Mare de Déu de la Mercè	Nt ^a Sr ^a Merced	A. Clavé			
31	Progrés	Progreso	Progreso			
32	Mn. Cinto Verdaguer	J. Verdaguer	J. Verdaguer			
33	Llibertat	1 ^a Abril	Llibertad			
34	San Josep	San José	J. Niubó			
35	del Portal	14 Enero	Pi y Margall			
36	d'Igualada	Igualada	J. Verdaguer	Carretera		
37	de la Ràpita	C. Sotelo	República	Cervera	de Cervera	
38	travessia St. Vicenç	S. Vicente	L. Companys	S. Vicente	St. Vicens o Vicents	

6. Conclusions

6.1. Conclusions

Un cop realitzada la recerca sobre l'origen i l'evolució dels noms dels carrers de Santa Coloma, i després d'haver-los analitzat, es poden extreure un seguit de conclusions.

Primerament, pel que fa als tipus de noms, es pot dir que al segle XVII, tots tenen relació directa amb el propi carrer. La meitat fan referència a activitats, edificis o objectes que en aquell moment hi havia o hi havia hagut en el carrer; i de la resta, quatre són descriptius i tres reben el nom d'una persona que segurament vivia al carrer. Tots aquests carrers estan dins el recinte emmurallat¹⁶.

A l'any 1853 la situació canvia una mica. Dels 20 noms de carrers que es troben, tres quartes parts tenen una relació directa amb el carrer que identifiquen i, en canvi, hi ha cinc carrers amb noms no vinculats al lloc i tots religiosos. En general, els noms vinculats són els noms antics dels carrers vells; mentre que els ravals de nova construcció¹⁷, majoritàriament reben noms religiosos. Cal destacar que en aquesta època apareix el primer topònim i que fa referència a la direcció cap on va el carrer. Finalment, és curiós observar que hi ha un parell de noms antics que canvien de lloc; és a dir, al segle XVII designen un espai i al segle XIX, un altre. Aquest és el cas del c. Quarteres i del c. de la Font.

Durant la segona meitat del segle XIX el creixement del poble és poc important i només s'observa un increment dels habitatges en les noves carreteres que es construeixen cap a Montblanc i Igualada¹⁸. Amb molt poca imaginació, en la contribució urbana de 1900 s'identifiquen aquests nous vials simplement com a carretera. Pel que fa als carrers antics, els noms són els mateixos de 1853, a

¹⁶ Vegeu el plànol núm. 1 amb els carrers que apareixen en el capbreu de 1617-1623, a la pàg. 13 de l'annex.

¹⁷ Vegeu el plànol núm. 2 amb els carrers que apareixen nous en la contribució d'immobles de 1853, a la pàg. 14 de l'annex.

¹⁸ Vegeu el plànol núm. 3 amb els carrers que apareixen nous en la contribució urbana de 1900, a la pàg. 15 de l'annex.

excepció de la plaça Nova que substitueix el nom de raval del Fossar. Aquest espai (id. 20) és l'únic que en cada document té un nom diferent¹⁹.

Al primer terç del segle XX, gràcies a la indústria tèxtil, Santa Coloma experimenta un gran creixement. S'obren nous carrers, més amples que els antics²⁰. En total, es passa de 25 vials el 1900, a 38 el 1936. Pel que fa als noms dels carrers, hi ha dos canvis fonamentals. En primer lloc, molts carrers que sempre s'havien dit de la mateixa manera, canvien de nom; i en segon lloc, apareixen noms que no tenen cap vinculació o relació directa amb l'espai.

Cal tenir en compte que dels 35 noms que hi ha, 23 són noms nous. D'aquests, 13 designen carrers o places oberts recentment i els altres 10 substitueixen nom antics.

Quan i per què canvien els noms? Els noms es canvien entre el 14 d'abril de 1931, moment en què es proclama la República, i el 29 de febrer de 1932, data en la qual ja apareixen en un plànol de l'Ajuntament. Aquesta és una època molt marcada per la política del moment.

Quins noms antics es canvien? Els dels carrers i places principals i 3 dels 5 noms religiosos. En general, dins la muralla, a banda de la pl. Major, el c. Major, el c. del Mig i la pl. de l'Església, els carrers mantenen els seus noms originals que sempre tenen relació directa amb el carrer.

Pel que fa als noms nous, s'observa que només 2 tenen relació directa amb el carrer i els altres 21 són noms no vinculats. D'aquests, més de tres quartes parts, és a dir 16, són polítics.

Durant la Guerra Civil, és evident que no hi va haver una expansió urbanística. Els plànols de 1936 i el de 1940 són idèntics. En relació als noms, s'observa que quasi tots els que es van posar nous el 1936 es canvien, a excepció del c. Progrés i el c. Indústria. I com que la majoria eren noms polítics d'un règim vençut, es substitueixen per noms polítics dels guanyadors. També s'observa un augment de noms religiosos, amb la recuperació de noms anteriors a 1936 i amb la imposició de nous.

¹⁹ Vegeu la placa amb el nom actual, a la foto núm. 35 a la pàg. 12 de l'annex.

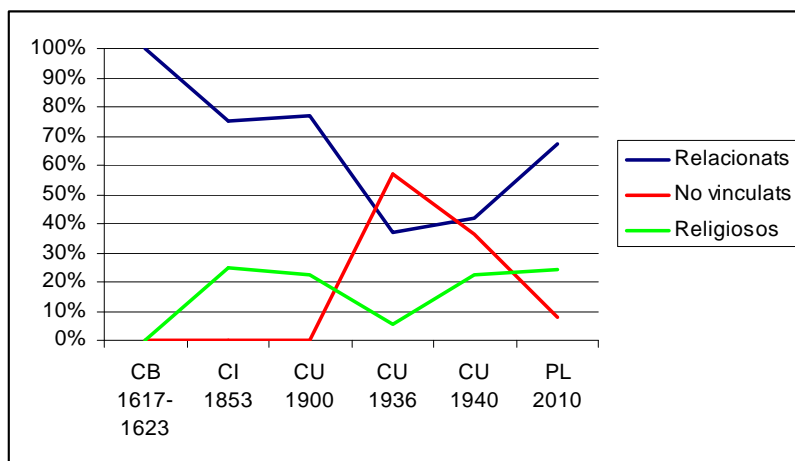
²⁰ Vegeu plànol núm. 4 amb els carrers que apareixen nous en la contribució urbana de 1936, a la pàg. 16 de l'annex.

Amb la mort del general Franco i la instauració de la democràcia, hi torna a haver canvis fonamentals. Dels 38 vials que ocupen l'espai estudiat, la meitat recuperen o mantenen els noms tradicionals amb relació directa amb el carrer. En línies generals, podem dir que això afecta als carrers del recinte emmurallat i els ravals.

L'altra meitat, que són els que s'havien obert al primer terç del segle XX, es pot dir que si bé es mantenen alguns noms del 1940, com és el cas del c. Verge del Pilar i c. Mare de Déu de la Mercè, i se'n recupera algun del 1936, com el de c. Llibertat, en general, però, s'imposen noms nous. En aquest cas s'abandonen els noms polítics i tornen els noms de relació directa amb el carrer: topònims que indiquen la direcció cap on va el carrer, en referència a algun edifici que hi ha o hi havia hagut, etc.

Així doncs, en general es pot dir que els noms dels carrers del centre de Santa Coloma, històricament han estat noms de relació directa amb l'espai que identificaven, a excepció del període 1931-1979. Durant aquests anys de República i franquisme, predominen els noms polítics, que no tenen cap vinculació amb el lloc.

Observem la següent gràfica de percentatges de noms relacionats, no vinculats i religiosos:

A la pregunta de qui posa els noms dels carrers, es pot respondre que els noms antics de relació directa amb el carrer, sembla que sorgeixen espontàniament. Contràriament els noms no vinculats són imposats per l'Ajuntament. Als llibres d'actes de l'època de la República no hi ha cap referència als canvis de noms, però

l'any 1939 amb l'arribada del franquisme, sí que es troben els acords dels canvis dels noms. En aquest cas, els canvis els decideix l'Ajuntament i el Ministeri de Governació els autoritza. El control de la dictadura sobre aquest assumpte és evident.

En relació als canvis produïts en democràcia, es diferencien dues situacions. En la primera, el 1977, els veïns de l'avda. Calvo Sotelo i del c. Marchantes, sol·liciten a l'Ajuntament la recuperació del nom antic de raval de Cervera²¹ i la catalanització del nom respectivament i l'Ajuntament ho autoritza. En la segona situació, que és la majoritària, el 1979 l'Ajuntament demana als veïns que proposin noms per substituir els franquistes. En aquest cas, quan es tracta de carrers antics, els veïns sempre recuperen els noms originals; i quan es fa referència a carrers oberts al segle XX, els veïns opten per noms vinculats, o si més no, gens polítics.

En referència a la llengua en què s'escriuen els noms dels carrers, cal diferenciar com estan escrits en les plaques i com en els documents analitzats. En el primer cas, s'ha de dir que no se sap quan es van començar a posar plaques als carrers. La primera notícia que s'ha trobat de la retolació dels noms dels carrers és de l'11 d'abril de 1939, en què el Ple de l'Ajuntament acorda canviar totes les plaques escrites en castellà. Això vol dir que durant la República les plaques eren en català i durant el franquisme, en castellà. Amb l'arribada de la democràcia, totes els carrers es retolaran en català.

Pel que fa als documents, cal dir que els dos més antics, el capbreu de 1617-1623 i la contribució d'immobles de 1853, són en català. La resta, en castellà. Això sorprèn, sobretot, pel que fa a la contribució urbana de 1936, moment en què el catalanisme polític tenia molta força. D'altra banda, el plànol de 1932 que s'edità juntament amb les ordinacions municipals de 1933 és bilingüe.

Finalment, una última qüestió a destacar en relació als noms dels carrers, és que a banda d'algun nom religiós que fa referència a una santa, no hi ha en tota la història

²¹ Vegeu la placa, a la foto núm. 36 a la pàg. 12 de l'annex.

del poble de Santa Coloma, cap carrer dedicat a una dona. Això demostra que històricament el paper de la dona en política i en la societat ha estat poc significatiu. Tampoc hi ha hagut mai cap carrer dedicat a la família Queralt. Això és normal, perquè els senyors feudals acostumaven a aprofitar-se del poble i espontàniament no és lògic que se'ls dediqui un carrer.

Per acabar, cal fer un comentari sobre els objectius inicials de la recerca i el seu resultat. En primer lloc, el treball ha permès estudiar l'origen dels noms dels carrers, els tipus més freqüents i els canvis que s'han produït. Això ha permès conèixer molts aspectes de la història de Santa Coloma en particular i de la història de Catalunya i Espanya en general.

El segon objectiu del treball era l'estudi del creixement urbanístic del poble. En aquest cas, l'èxit no ha estat total. S'ha elaborat un mapa, però més com una interpretació que no pas com una representació exacta. Els problemes han estat els següents: en els documents analitzats hi apareixen els noms dels carrers, però no els seus límits; i més, segons es veu en el plànol de 1932 hi ha carrers nous (c. A, B, C, etc.) que no tenen nom i en els documents s'anomenen amb el nom del carrer del costat.

Tot i això, malgrat les dificultats per la manca de documentació més precisa, la valoració de la recerca és molt positiva. L'estudi realitzat ha resultat satisfactori en tots els sentits.

6.2. Plànol del creixement urbanístic de Santa Coloma

Interpretació sobre el creixement de Santa Coloma entre el segle XVII i la 1a. meitat del segle XX, a partir dels noms dels carrers que apareixen en els documents analitzats.

Noms actuals:

1. pl. Major
2. c/ del Mig
3. c/ Major
4. c/ dels Bous
5. c/ Carnisseries
6. Raval dels Capellans
7. Raval de Santa Coloma
8. c/ Sant Vicenç
9. c/ de les Quarteres
10. c/ de la Font
11. c/ dels Marxants
12. c/ de Jesús
13. c/ de Cervera
14. c/ Santa Caterina
15. c/ de l'Església
16. c/ Portal d'en Martí
17. c/ Sant Roc
18. c/ Portal d'en Roca
19. c/ Font de Baix
20. pl. del Portalet
21. ctra. de la Llacuna
22. ctra. de Vallfogona
23. ctra. de Montblanc
24. c/ Verge del Pilar
25. c/ Gubià
26. c/ Mare de Déu de Montserrat
27. c/ de la Plana
28. passeig de la Muralla
29. c/ Indústria
30. c/ Mare de Déu de la Mercè
31. c/ Progrés
32. c/ Mn. Cinto Verdaguer
33. c/ Llibertat
34. c/ Sant Josep
35. pl. del Portal
36. ctra. d'Igualada
37. c/ de la Ràpita
38. travessia Sant Vicenç

7. Glossari

Alou

Domini ple, absolut i lliure de serveis i de tota prestació real o personal, sobre béns immobles; és el contrari dels béns que es tenien en emfiteusi.

Amillarament

Documents elaborats periòdicament pels ajuntaments per conèixer la riquesa rústica, pecuària i urbana dels contribuents del municipi. Aparegueren per primera vegada en la reforma tributària de Món, en la llei de 23 de maig de 1845.

Benefici

En dret canònic, es un càrrec eclesiàstic erigit a perpetuïtat, amb els deures i els serveis corresponents, al qual va annexa una renda.

Cadastre

Impost global i directe establert al Principat de Catalunya el 1716, després del decret de Nova Planta, i que va estar vigent fins a la reforma tributària general d'Alejandro Món de 1845.

Capítols matrimonials

És un negoci jurídic lligat al matrimoni, que normalment es fa davant de notari, que n'estableix el règim econòmic. També poden servir per a regular la successió, pactant-hi la institució d'hereu.

Carlania

Fortificació o castell governat per un castlà, per encàrrec del senyor feudal.

Cens

Dret de rebre una pensió anual per raó d'un immoble com a conseqüència d'un contracte emfitèutic.

Cens d'habitants

Llista oficial o padró estadístic de la població, que conté diverses dades: edat, sexe, estat civil, instrucció i professió dels individus, així com d'altres de referides a la constitució de les famílies, circumstàncies dels habitatges, etc.

El primer cens general espanyol és de 1857.

Diner

Unitat monetària inferior utilitzada a Europa durant l'edat mitjana i bona part de l'edat moderna. Tenia com a múltiples el sou (12 diners) i la lliura (240 diners) que, en general, no foren monedes efectives, sinó unitats de compte.

Emfiteuta

Persona que mitjançant un contracte (emfiteusi) rep d'un senyor el domini útil d'una cosa immoble, perpètuament o a llarg termini, a canvi d'una pensió o cens o altres prestacions.

Fadiga

És el dret de prelació que tenia el senyor directe a adquirir un immoble emfitèutic i reintegrar-lo al domini directe quan el possessor del domini útil el volia vendre. Aquest pacte de tempteig implicava, però, l'adquisició al mateix preu i les mateixes condicions que la tercera persona interessada

Firma

És el dret que té el senyor d'autoritzar o desautoritzar la venda o permuta de béns emfitèutics.

Padró municipal d'habitants

És un registre administratiu on consten els veïns d'un municipi. Correspon als ajuntaments la seva creació, manteniment, revisió i custòdia.

Pesseta

Unitat monetària d'Espanya des de 1868 fins a 2002. Originàriament era de plata, però va evolucionar cap a un aliatge de plata i coure. Es dividia en 100 cèntims.

Ral

Unitat de compte corresponent a una quarta part de pesseta.

Sou

Vegeu diner.

Ters:

És un dret senyorial. Es refereix al fet que de tots els béns que pagaven quístia (tribut de cereals o diners al senyor), si eren adquirits per un estrany, el tenedor n'havia de lliurar una tercera part del preu de venda al senyor feudal.

8. Bibliografia

ALCOVER, A. M.; MOLL, F. de B. *Diccionari català-valencià-balear*. Palma de Mallorca. Ed. Moll, 1980.

CARRERAS TARRAGÓ, Josep M. *Santa Coloma de Queralt. Guia monumental i històrica*. Santa Coloma de Queralt. II·Im Ajuntament de Santa Coloma de Queralt i Associació Cultural Baixa Segarra, 1997.

CLARAMUNT, Salvador; BOLÓS, Jordi. *El capbreu de la comanda de l'Espluga de Francolí de 1558*. L'Espluga de Francolí. Servei de Publicacions del Casal, 1991 (Col·lecció Arrels núm 7).

LÓPEZ TOSSAS, Emili; MESTRE CAMPI, Jesús [dir.]. *Diccionari d'Història Universal. Chambers*. Barcelona. Edicions 62, 1995.

MESTRE CAMPI, Jesús [dir.]. *Diccionari d'Història de Catalunya*. Barcelona. Edicions 62, 1992.

P. SAYRACH, Jaume. *Santa Coloma als comtats catalans*. Santa Coloma de Gramanet. Ed. Fòrum-Grama, 2006.

SEGURA VALLS, Joan. *Història de Santa Coloma de Queralt. Refosa i ordenada en la seva ampliació per Joaquim Segura Lamich*. Santa Coloma de Queralt. II·Im. Santa Coloma de Queralt, 1953.

"De Santa Coloma de Queralt. Crim i robatori". *El Seny Gros*, núm. 2. (Montblanc, 12.04.1924), pàg. 2.

9. Webgrafia

http://ca.wikipedia.org/wiki/Emilio_Mola_Vidal
http://ca.wikipedia.org/wiki/%C3%81ngel_Garc%C3%ADa_Hern%C3%A1ndez
http://ca.wikipedia.org/wiki/Emilio_Castelar_y_Ripoll
http://ca.wikipedia.org/wiki/Ferm%C3%ADn_Gal%C3%A1n
http://ca.wikipedia.org/wiki/Jos%C3%A9_Antonio_Primo_de_Rivera
http://ca.wikipedia.org/wiki/Jos%C3%A9_Calvo_Sotelo
http://ca.wikipedia.org/wiki/Jos%C3%A9_Sanjurjo_Sacanell
http://ca.wikipedia.org/wiki/Nicol%C3%A1s_Salmer%C3%B3n_y_Alonso
http://ca.wikipedia.org/wiki/Padr%C3%B3_municipal_d'habitants
http://ca.wikipedia.org/wiki/Salvador_Segu%C3%AD_i_Rubinat
http://ca.wikipedia.org/wiki/Sant_Roc
http://ca.wikipedia.org/wiki/Sublevaci%C3%B3_de_Jaca
http://ca.wikipedia.org/wiki/Vicent_Blasco_Ib%C3%A1%C3%B1ez

<http://dcvb.iecat.net/>

http://es.wikipedia.org/wiki/Antonio_Beltr%C3%A1n_Casa%C3%B1a
http://es.wikipedia.org/wiki/Jos%C3%A9_de_Nazaret
http://es.wikipedia.org/wiki/Legi%C3%B3n_Espa%C3%B1ola

http://www.cefax.org/tecno/aulah09/h_pesseta.htm 2

http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0070084&BATE=Jacint%2520Verdaguer%2520i%2520Santal%25C3%25B3
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0077135&BATE=alou
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0086946&BATE=cadastre
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0089895&BATE=cens
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0099128&BATE=diner
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0101139&BATE=emfiteusi
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0131493&BATE=pesseta
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0152551&BATE=benefici%2520eclesi%25C3%25A0stic
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0205496&BATE=ral
http://www.enciclopedia.cat/fitxa_v2.jsp?NDCHEC=0224031&BATE=cap%25C3%25ADtols%2520matrimonials

http://www.escriptors.cat/autors/rusinols/pagina.php?id_sec=1595

<http://www.stacqueralt.altanet.org/municipi/historia.php>
<http://www.stacqueralt.altanet.org/turisme>

Els noms dels carrers de Santa Coloma de Queralt ANNEX

1617-1623. Capbreu de Santa Coloma i Aguiló: portada, índex i confessió completa de Pere Janer.

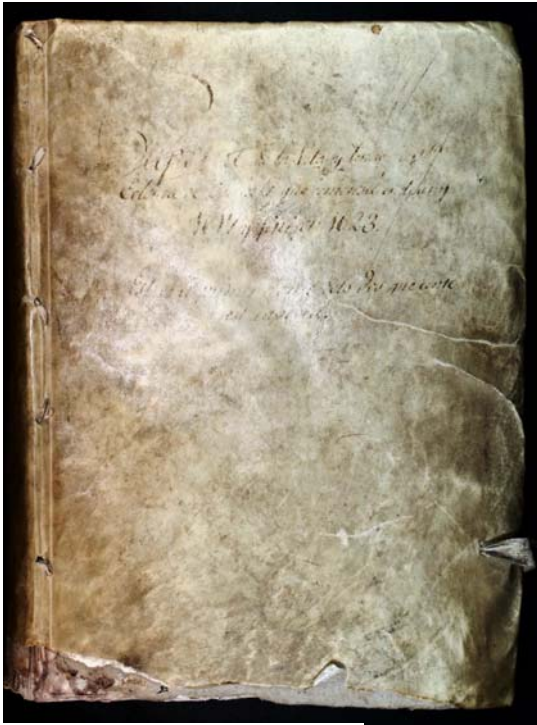

Foto núm. 1

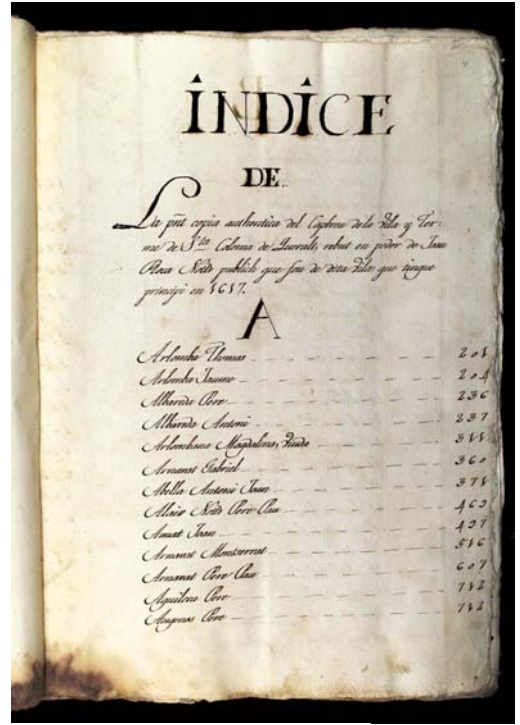

Foto núm. 2

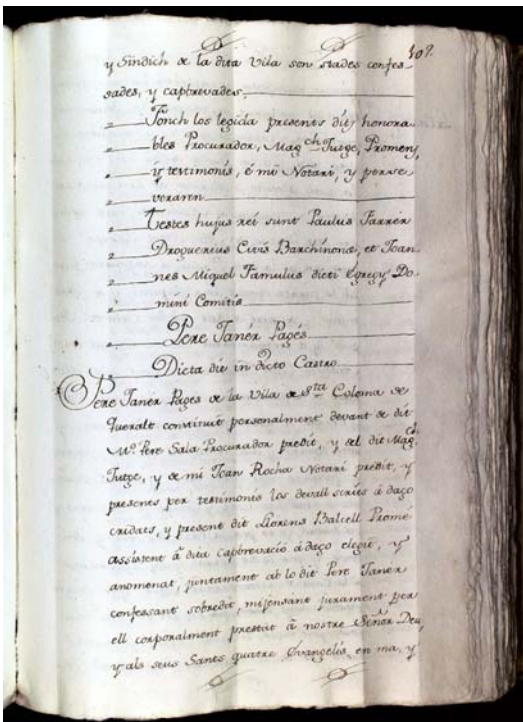

Foto núm. 3

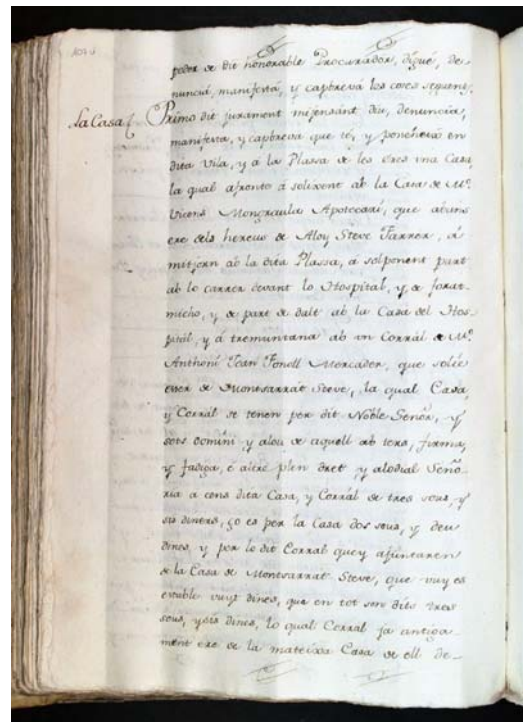

Foto núm. 4

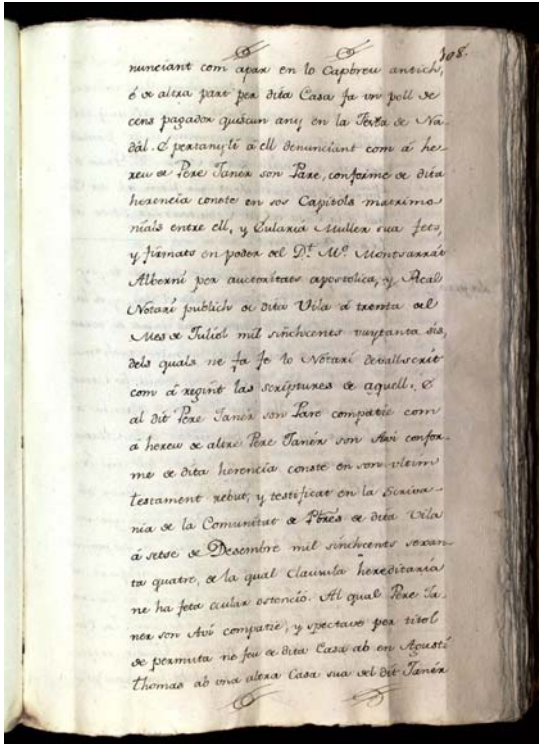

Foto núm. 5

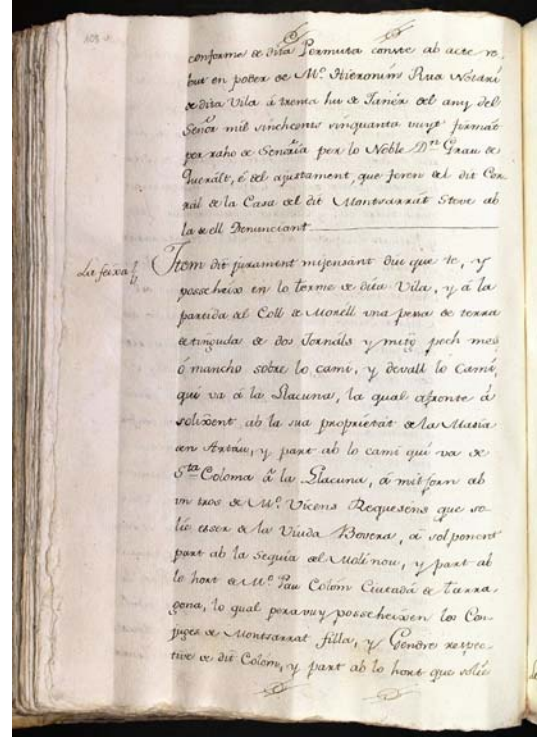

Foto núm. 6

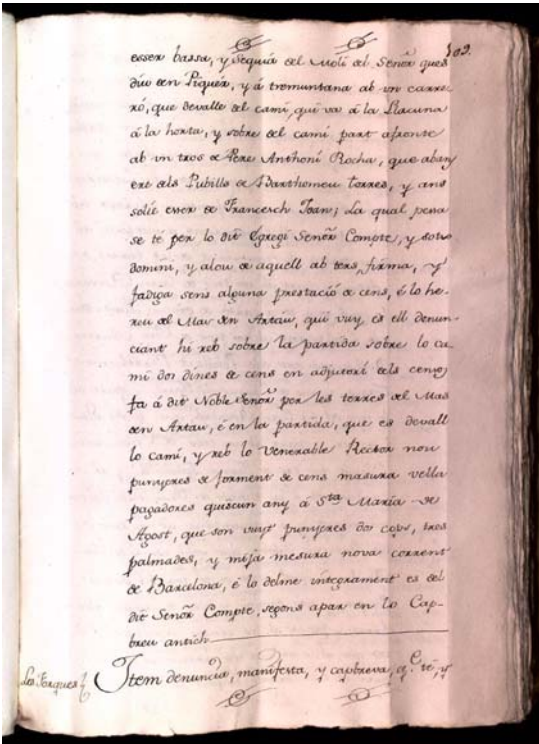

Foto núm. 7

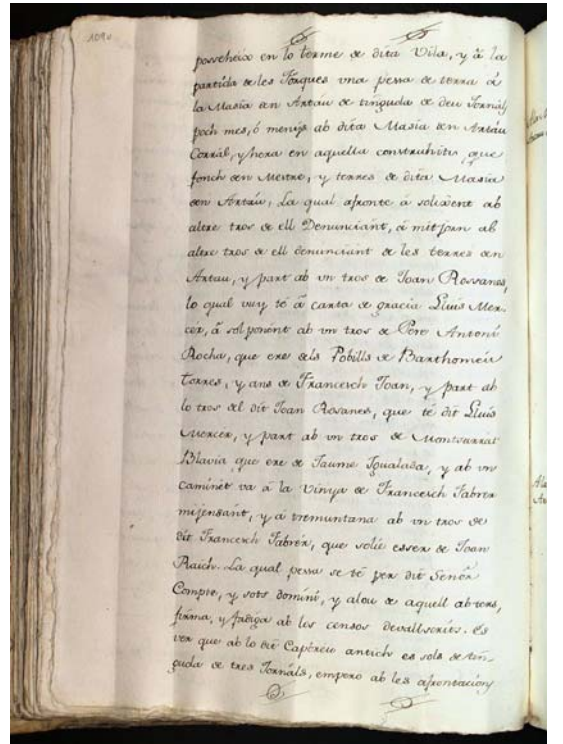

Foto núm. 8

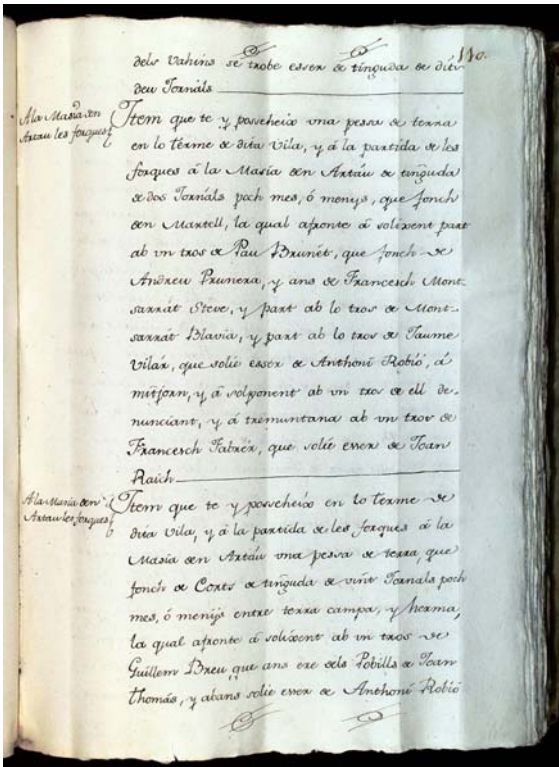

Foto núm. 9

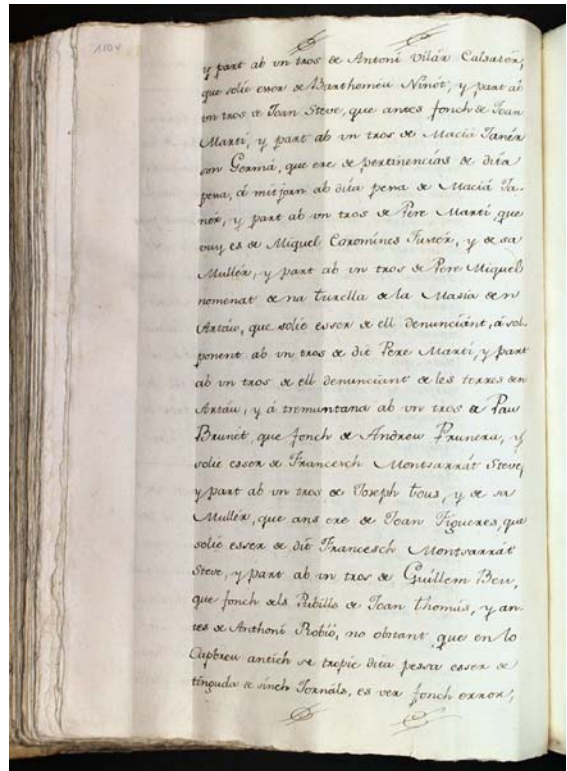

Foto núm. 10

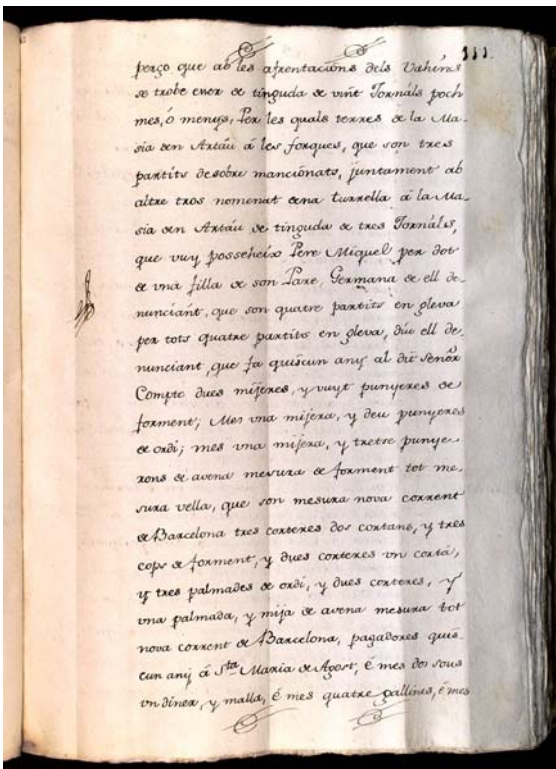

Foto núm. 11

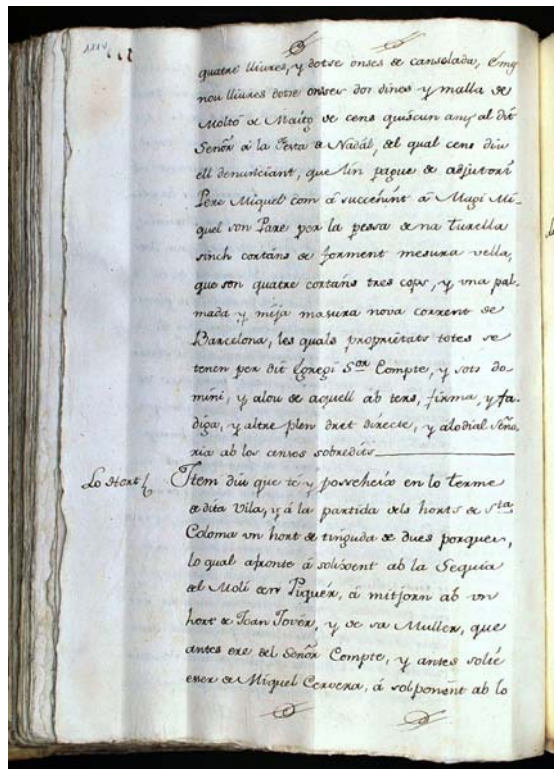

Foto núm. 12

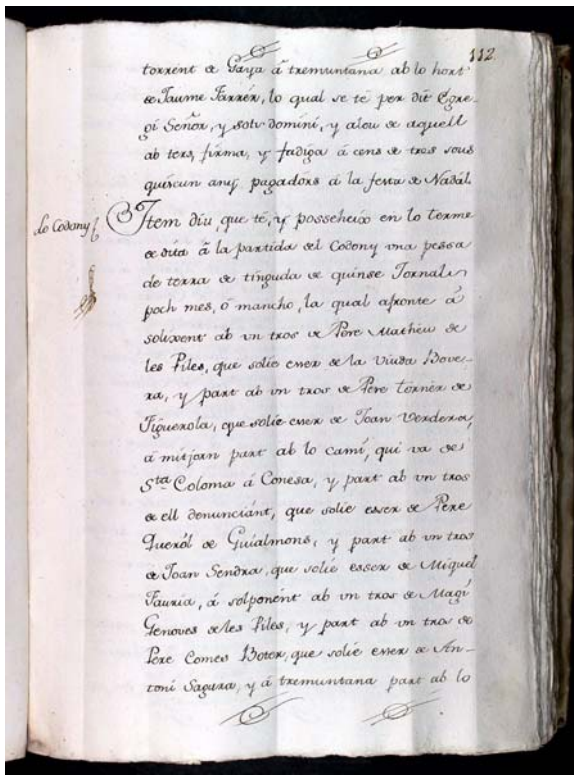

Foto núm. 13

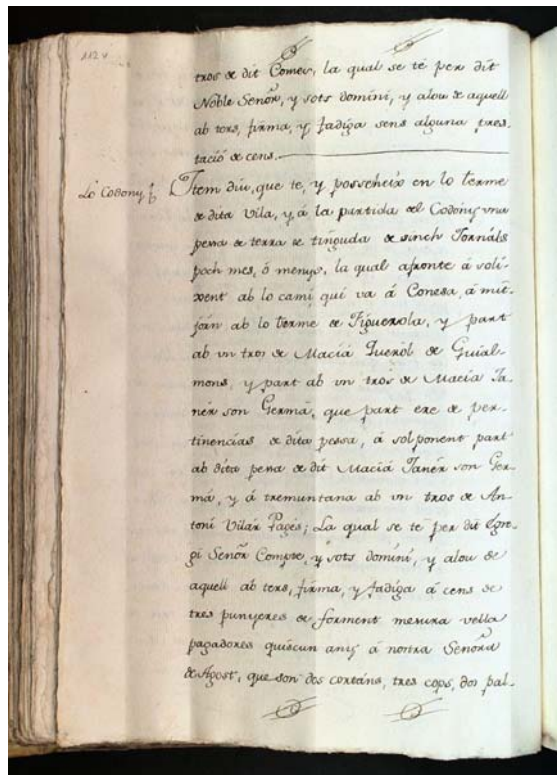

Foto núm. 14

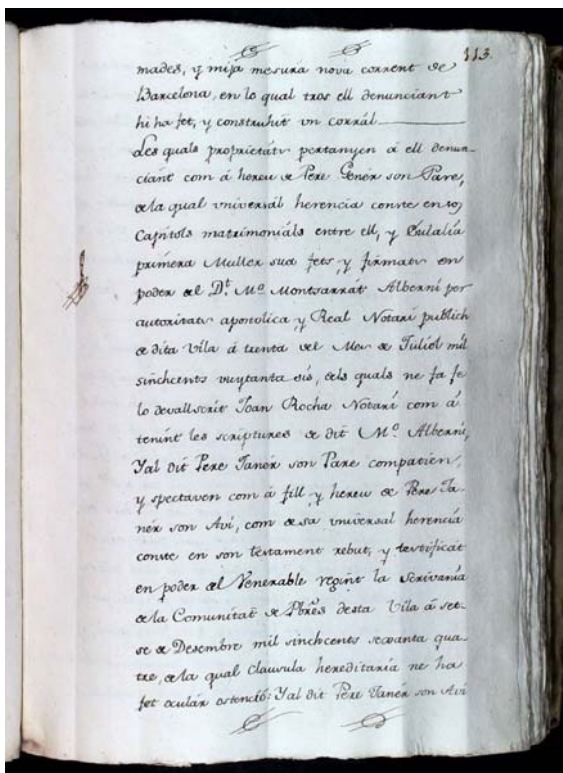

Foto núm. 15

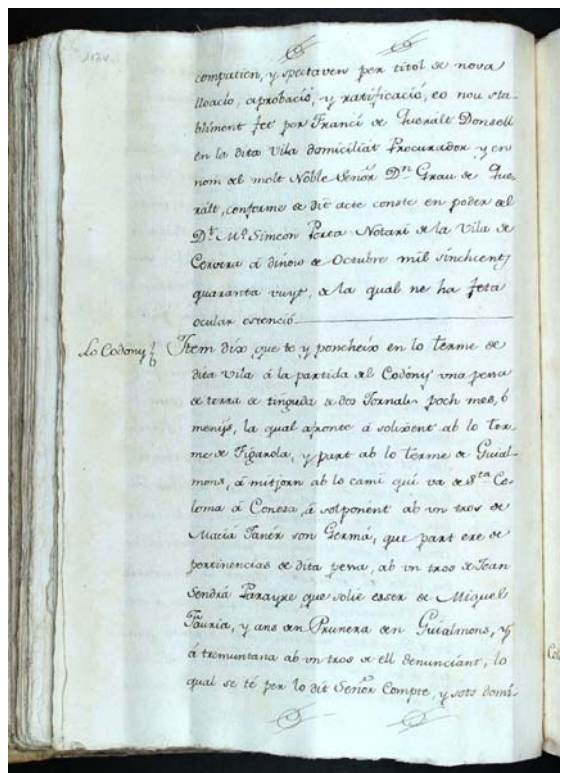

Foto núm. 16

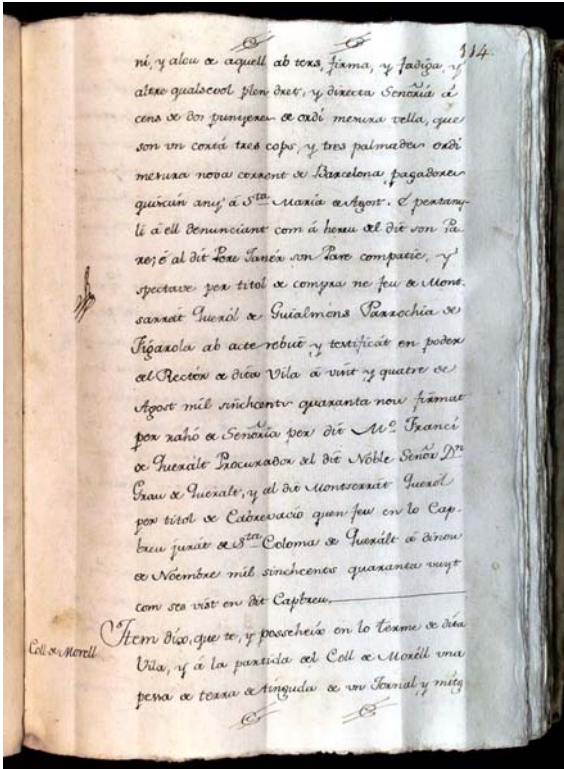

Foto núm. 17

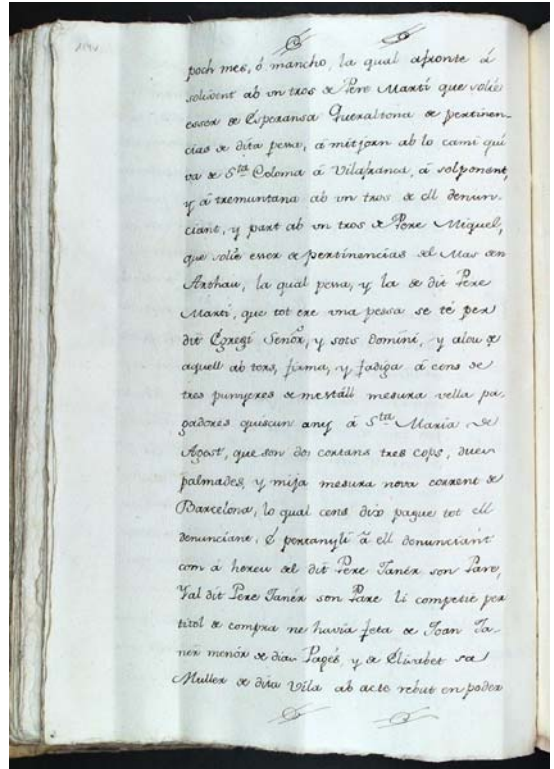

Foto núm. 18

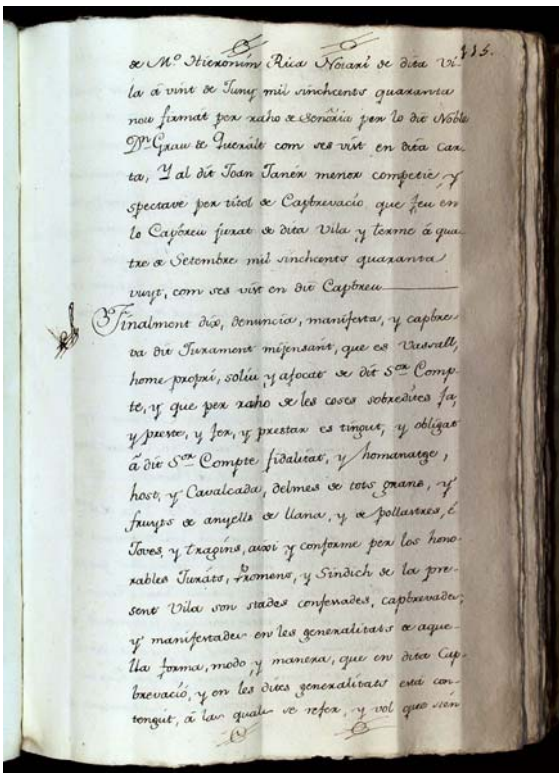

Foto núm. 19

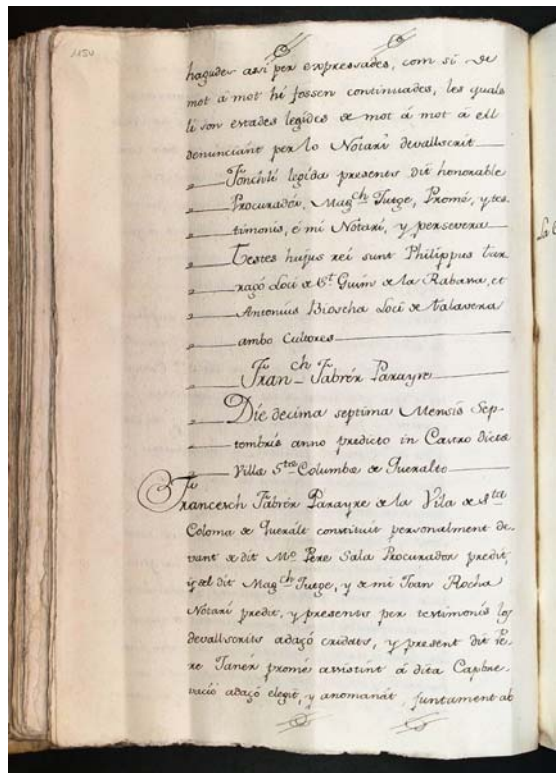

Foto núm. 20

1853. Contribució d'immobles: portada, index i primera pàgina.

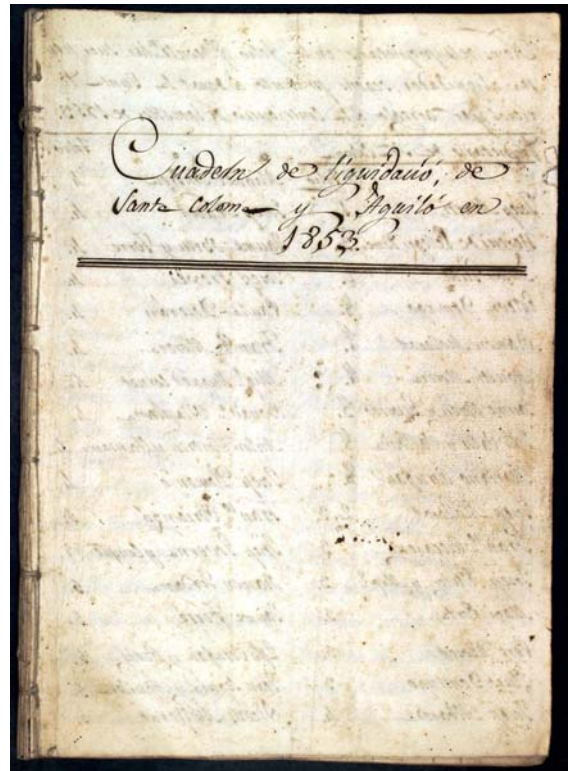

Foto núm. 21

Noms dels propietaris en la folia q^a conté las sues p^{tes} i les liquidades, segons produito a donat la Santa Te-
nencia per arrel de la contribució de immobles de 1853.

Propietaris de Santa Coloma

Folia	Propietari	Folia
	Miguel Andreu	1.
José Martí	José Nadal	1.
Hercus de Bellgrí Tomé	Juanne Vriu y Ferré	1.
Anton Guat	José Frexas	1.
Esteve Domingo	Paula Dixerán	1.
Ramon Mollerat	Fran ^{co} Moras	1.
Agusti Moras	Mig ^{el} Mugalet Corrot	1.
Juanne Vriu y Guiera	Bonac ^o Vilaplana	1.
Jofre Vall y Vallbona	Anton Andreu y Ramona	1.
Mariano Orrius	José Demayó	1.
José Mollerat	Fran ^{co} Oriango	5.
Fran ^{co} Recasens	José Ferrera y Compta	5.
José Bató y Mig ^{el}	Ramon Pedraza	5.
Mig ^{el} Costa	Juanne Ferré	5.
Pere Boret	Jofre Orrius y Bort	5.
Jofre Domingo	Juan Igua y Aguilera	5.
José Albornoz	Nicolas Mollerat	5.

Foto núm. 22

Propietari	Imp ^{te} Cat. 1853	Total Cat. 1853	1.
José Martí	102.		
33.	156.		
10.	213. 26.		
86. mada	53.		
83. 4.	103.		
110. 4.	97.		
162. parcelada	99.		
172. mayans	6.		
200. 4.	53.		
274. 4. Canals	101.		
311. 4.	201. 17.		
374. moliners	101.		
711. Cabans	51.		
1000. casa Ar ^{ch} . Capellans	338.		
93. form de bay.	155.		
4. Cuat Troi	259.		
4. a la fin	89.	2198. 71.	
2. Hercus de Bellgrí Tomé fin	310.		
23. fin	313. 21.		
104. mada	103.		
112. siguados	90. 4.		
122. mayans	6.		
177. Molins	44.		
2. fontanels	69. 17.		
101. moliners	60.		
98. siguados	144. 4.		
15. cedony	66. 24.		
1000. casa L ^o de la fin	151.		
4.	155.	2289. 9.	

Foto núm. 23

1936. Contribució urbana: portada i primeres pàgines.

Foto núm. 27

NÚMEROS		EDIFICIOS O SOLARES que contribuyen	NOMBRE DE LOS CONTRIBUYENTES	DOMICILIO
del Registro	del Padrón			
	1	P. Maciá	FRANCISCA PERER ESPUGAS	
	2	P. Maciá	MAGIN CALADA HUGUET	
	3	P. Maciá	EDUARDO BOPPAU ESTALELLA	
	4	P. Maciá	RAMON QUASCH CAROL	
	5	P. Maciá	ANTONIO DOMINGO	
	6	P. Maciá	JOSEFA SEGALA SUDIRANA	
	7	P. Maciá	JOSEP PUIG TARRUELLA	
	8	P. Maciá	JOSEFA MESTRES ANDREU	
	9	P. Maciá	ANSELMO ISEAN ESTIVILL	
	10	P. Maciá	JOSE ASBERT TARRACH	
	11	P. Maciá	TERESA AERT SANOU	
	12	P. Maciá	LORENZO MIQUEL ASBERT	
	13	P. Maciá	BONAVENTURA MULET MIRO	
	14	P. Maciá	BONAVENTURA MULET MIRO	
	15	P. Maciá	JUAN PERER QUERALT	
	16	P. Maciá	JUAN SANOU JORDANA	
	17	P. Maciá	JOSE DOMINGO TOMAS	
	18	P. Maciá	TERESA PIROL RAMON	
	19	P. Maciá	JOSE PERER ESPUGAS	
	20	P. Maciá	TERESA IBORRA TOMAS	
	21	P. Maciá	JAI ME NINOT ARREJACH	
	22	P. Maciá	JOSE CASTELLS ROSICH	
	23	P. Maciá	JOAN SOLÉ BARTOLI	
	24	P. Maciá	JOSE RAYLL ARIBAU	
	25	P. Maciá	ANTONIO ANDREU ALBAÑERA	
	26	P. Maciá	ANTONIA ALBAÑERA CORRELLA	
	27	P. Maciá	MANUEL SEMASTIA-SOL	
	28	P. Maciá	JOSE SOLÉ GUAL	
	29	P. Maciá	JOSE CORRELLA BOVIRA	
	30	P. Maciá	ISABEL CORRELLA BOQUET	
	31	P. Maciá	MAGIN CASAJOANES AMOROS	
	32	C. Duques	MAGINA BARTOLI SUREDA	
	33	C. Duques	MARIA FUYE SALAT	
	34	C. Duques	JUAN TORRES BALCELLAS	

Suma total de la página.....

Foto núm. 28

NÚM.	PRODUCTOS		TOTAL		CORRESPONDE			
	a contribuir		a contribuir		según repartición de			
	Integro	Utile liquidado	Integro	Utile liquidado	Año	Sextante	Trimestre	
	239	71117	1125	235583				
	1125	235583	239	71117				
	840	113377	400	74577				
	400	74577	840	113377				
	510	107477	510	107477				
	406	57947	406	57947				
	136	18577	136	18577				
	450	33377	450	33377				
	288	39377	288	39377				
	435	31377	435	31377				
	270	35777	270	35777				
	681	111377	681	111377				
	270	35777	270	35777				
	304	37477	304	37477				
	177	23177	177	23177				
	900	12477	900	12477				
	265	35777	265	35777				
	275	37777	275	37777				
	900	12477	900	12477				
	180	23777	180	23777				
	370	49777	370	49777				
	172	22777	172	22777				
	180	23777	180	23777				
	440	59777	440	59777				
	300	40777	300	40777				
	120	16777	120	16777				
	108	14777	108	14777				
	300	40777	300	40777				
	126	17777	126	17777				
	120	16777	120	16777				
	288	39377	288	39377				
	86	11777	86	11777				
	40	53777	40	53777				
	72	97777	72	97777				

Foto núm. 29

1940. Contribució urbana: portada i primeres pàgines.

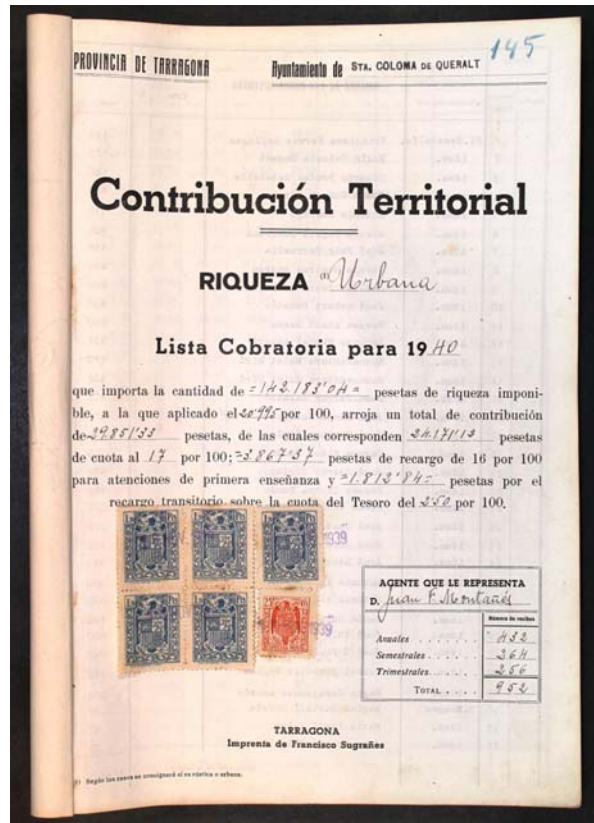

Foto núm. 30

Número del Registro	Número del Padrón de Bienes	EDIFICIOS a los que se contribuye (donde corresponda)	NOMBRE DE LOS CONTRIBUYENTES	DOMICILIO		Dignidad Imponible
				Calle	N.º	
1		Pl. Generalía	Francisca Ferrer Esplugas			335
2		idem.	Magín Calzada Huguet			1.175
3		idem.	Eduardo Brusca Estalella			540
4		idem.	Ramón Guasch Carol			400
5		idem.	Antonio Domingo			510
6		idem.	Josefa Segalá Subirana			405
7		idem.	José Puig Torrella			136
8		idem.	Josefa Mastrós Andreu			450
9		idem.	Anselmo Isern Estivill			288
10		idem.	José Isbert Panadés			435
11		idem.	Teresa Atzet Sanou			270
12		idem.	Lorenzo Miguel Asbert			531
13		idem.	Buenaventura Malet Miró			270
14		idem.	Buenaventura Malet Miró			304
15		idem.	Juan Ferrer Caraltó			177
16		idem.	Juan Sanou Jordana			300
17		idem.	José Domingo Tomás			265
18		idem.	Teresa Pífol Ramón			375
19		idem.	José Ferrer Esplugas			600
20		idem.	Teresa Iborra Tomás			180
21		idem.	Jaine KHOT Armejach			570
22		idem.	José Castells Rosich			272
23		idem.	Juan Solé Bartolí			180
24		idem.	José Rabell Arbau			540
25		idem.	Antonio Andreu Albaroda			300
26		idem.	Antonia Albaroda Corbella			120
27		idem.	Ramón Carol Trull			168
28		idem.	José Solé Gual			300
29		idem.	José Corbella Rovira			225
30		idem.	Isabel Corbella Huguet			160
31		idem.	Magín Cassajones Amorós			288
32		idem.	Magina Bartolí Sureda			86
33		idem.	Maria Puatá Salat			40
34		idem.	Juan Torres Balcells			72

Foto núm. 31

TOTAL contribución	CORRESPONDE COBRAR EN EL					FECHAS DEL COBRO DEL											
	Primer trimestre		Segundo trimestre		Tercer trimestre		Primer trimestre			Segundo trimestre			Tercer trimestre				
	Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.	Pesetas	Cts.	Día	Año	Día	Mes	Año	Día	Mes	Año	Día	Mes	Año
72.61		18.15		18.15		18.15		18.15									
240.98		60.24		60.24		60.24		60.24									
113.67		28.92		28.92		28.92		28.92									
82.68		21.42		21.42		21.42		21.42									
109.24		27.31		27.31		27.31		27.31									
36.79		21.69		21.69		21.69		21.69									
29.12		14.51		14.51													
96.39		24.10		24.10		24.10		24.10									
61.69		15.42		15.42		15.42		15.42									
93.18		23.29		23.29		23.29		23.29									
27.82		14.46		14.46		14.46		14.46									
113.74		28.42		28.42		28.42		28.42									
67.83		14.46		14.46		14.46		14.46									
68.12		16.28		16.28		16.28		16.28									
32.91		12.92		12.92													
64.24		16.06		16.06		16.06		16.06									
32.76		14.19		14.19		14.19		14.19									
80.33		20.08		20.08		20.08		20.08									
128.92		32.13		32.13		32.13		32.13									
28.56		19.28		19.28													
120.09		30.32		30.32		30.32		30.32									
59.27		14.27		14.27		14.27		14.27									
28.56		19.28		19.28													
113.67		28.92		28.92		28.92		28.92									
64.24		16.06		16.06		16.06		16.06									
25.79		12.92		12.92													
28.99		17.99		17.99													
64.24		16.06		16.06		16.06		16.06									
48.30		12.05		12.05		12.05		12.05									
34.27		17.14		17.14													
61.67		15.42		15.42		15.42		15.42									
18.42		18.42															
8.27		8.27															
15.42		15.42															
840.32		630.31		630.31		530.24		530.24									

Foto núm. 32

Foto núm. 33. Plànol de Santa Coloma de Queralt. Projecte d'urbanització, rectificació i noves alineacions, 1910.

Foto núm. 34. Plànol de Santa Coloma, 1932.

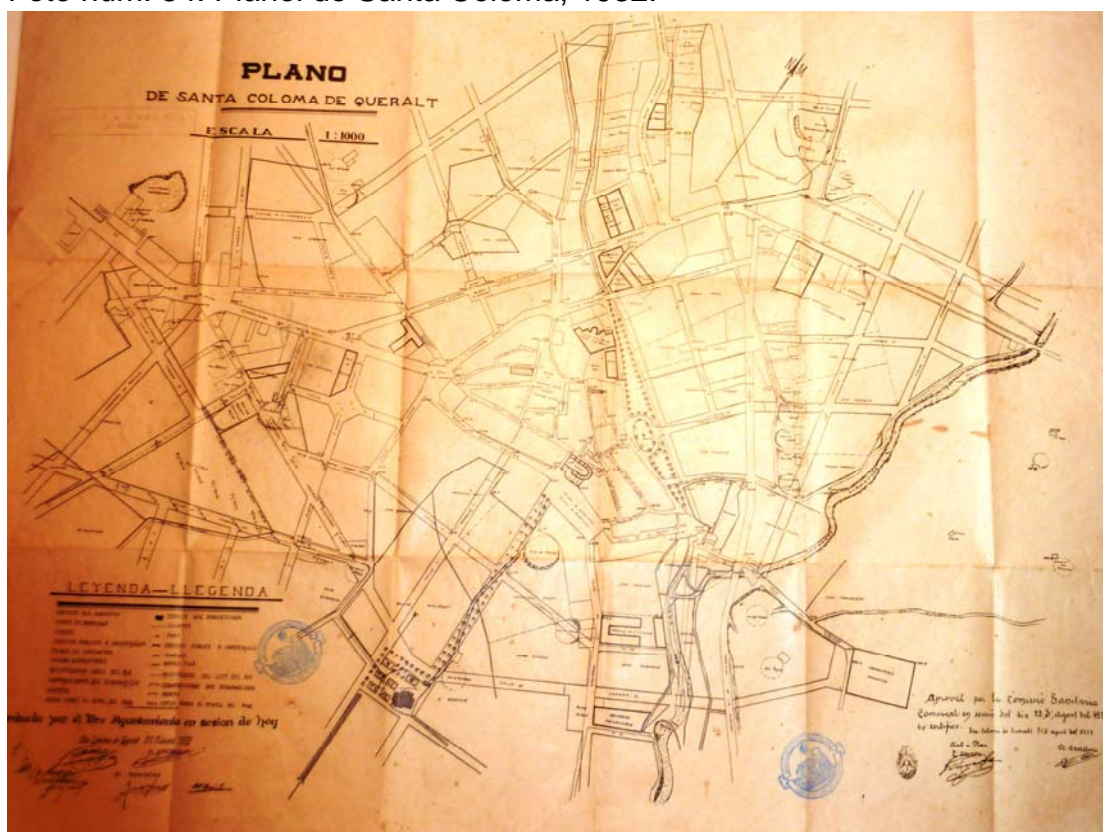

Foto núm. 35

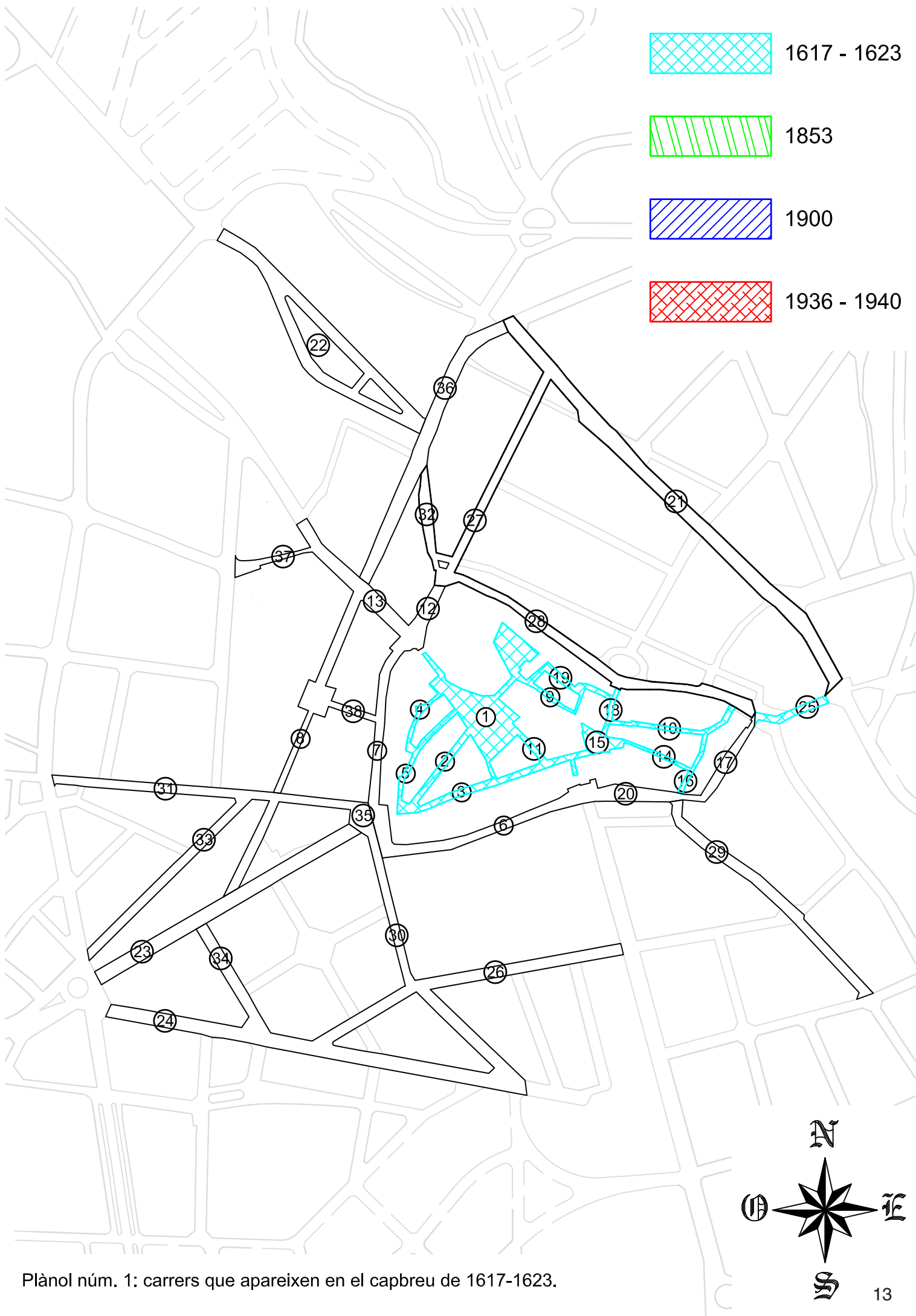
Foto núm. 36

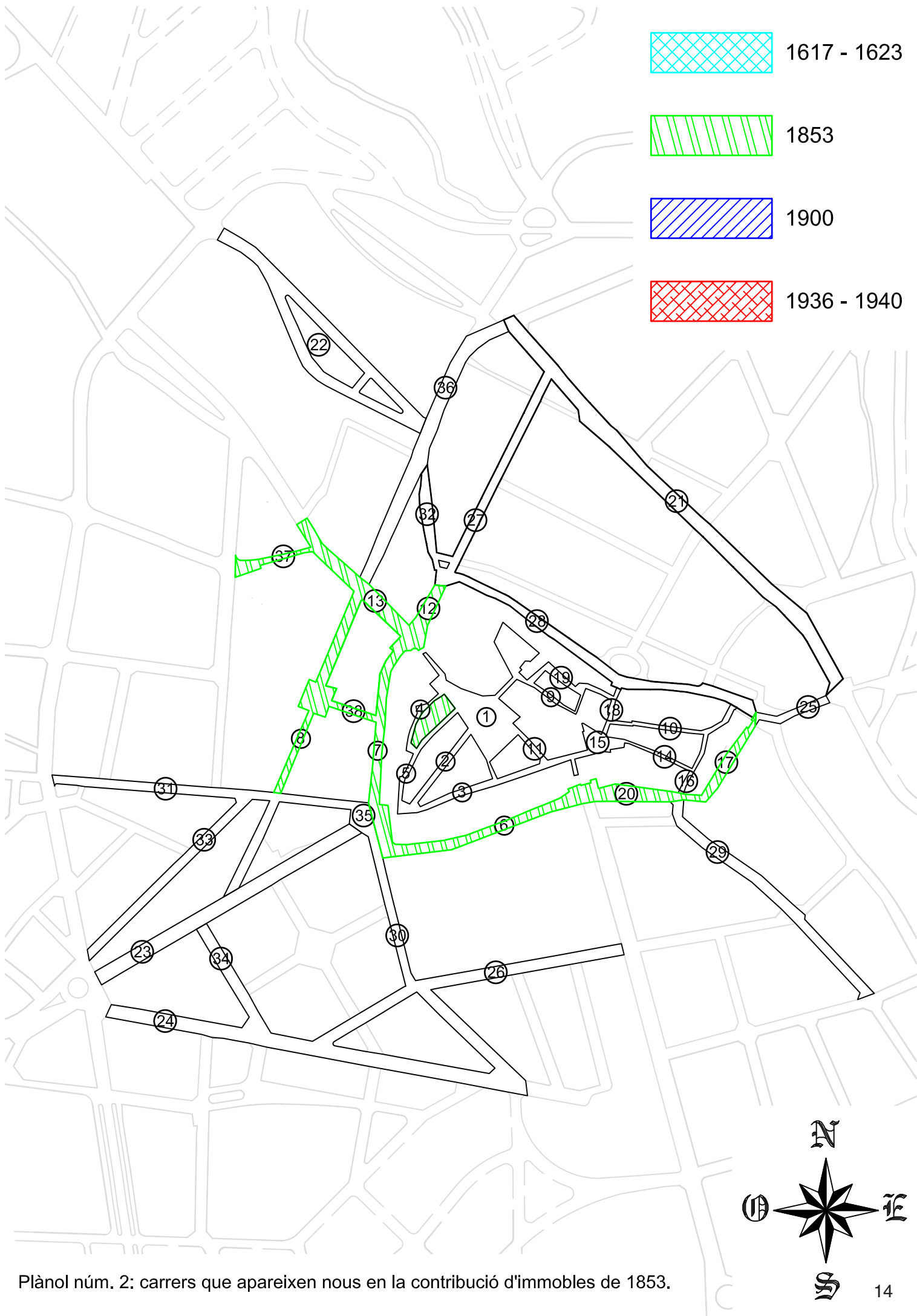
Foto núm. 37

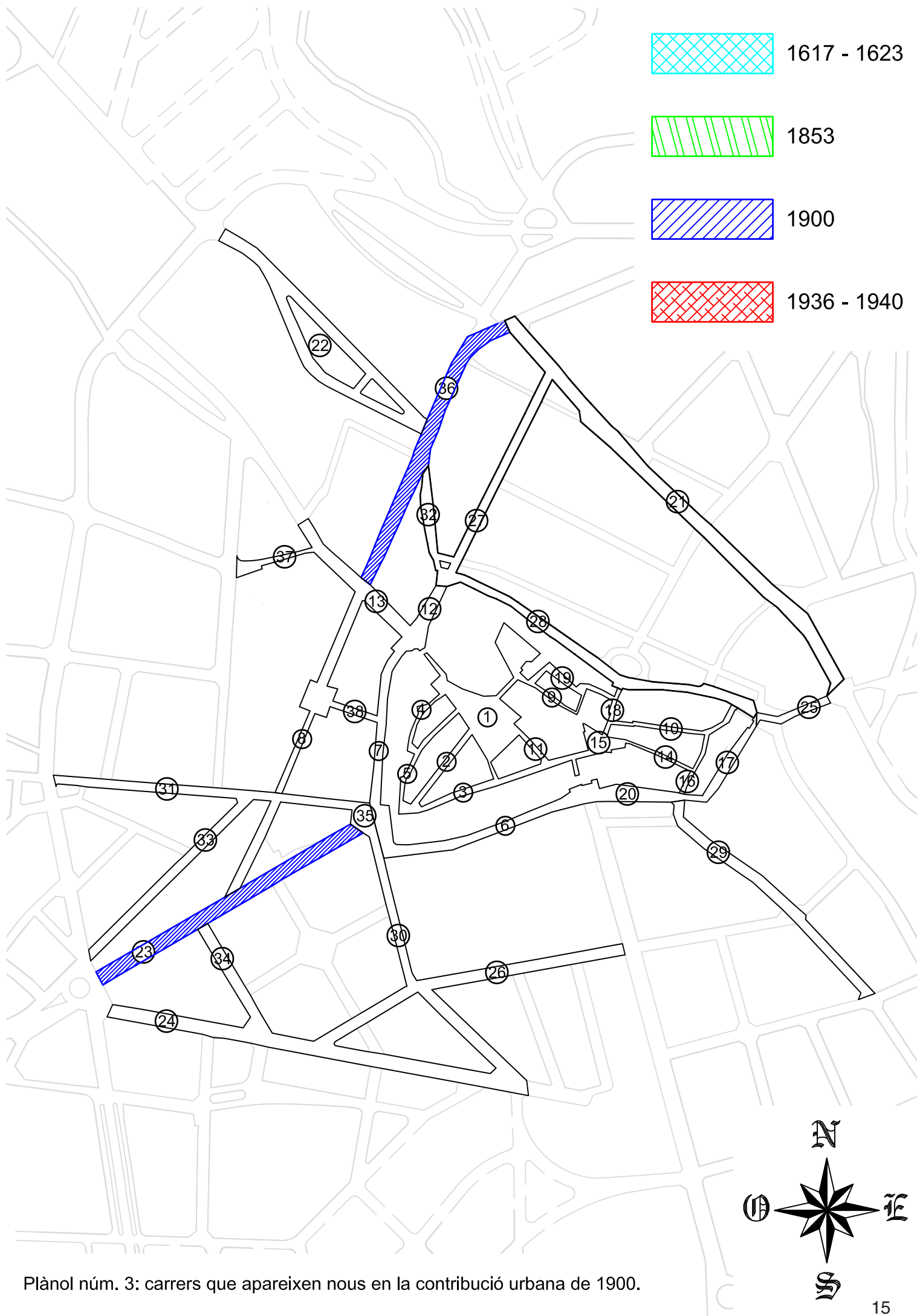
Foto núm. 38

Plànol núm. 1: carrers que apareixen en el capbreu de 1617-1623.

Plànol núm. 2: carrers que apareixen nous en la contribució d'immobles de 1853.

Plànol núm. 4: carrers que apareixen nous en la contribució urbana de 1936.

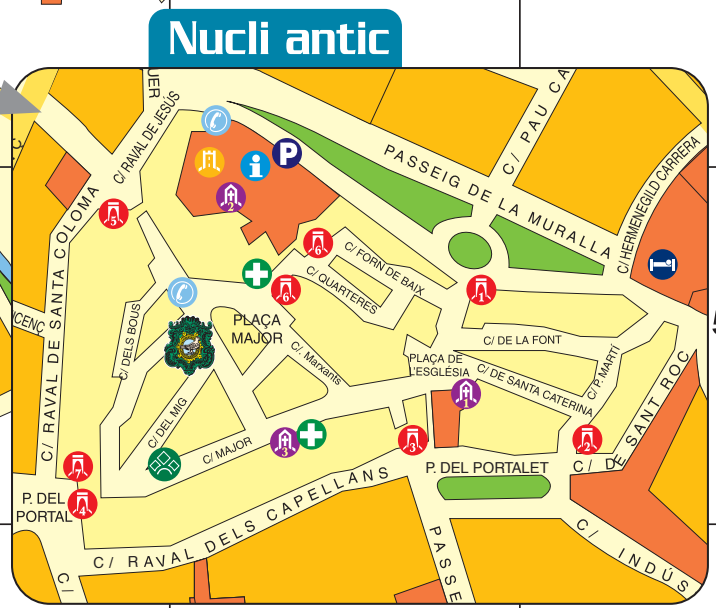
Ajuntament de Santa Coloma de Queralt

- 1** **AJUNTAMENT DE LA VILA**
- 2** **Oficina de Turisme, Biblioteca, Escola de Música Municipal, Sala de Conferències, Sala d'Exposicions**
- Benzinera**
- Bombers**
- Casal de l'Avi**
- Castell i pati d'armes**
- Cementiri / Tanatori**
- Centre de Salut**
- 3** **Cinema**
- Consell Comarcal**
- Correus**
- Deixalleria**
- Escola**
- Llar d'Infants El Rossinyol**
- Col·legi Mare de Déu del Carme**
- Col·legi Públic Cor de Roure**
- IES Mossèn Joan Segura i Valls**
- Església**
- Farmàcia**
- Hotel**
- Llar Residència**
- 5** **Notari**
- Parada Bus**
- Pàrquing públic**
- Piscina municipal**
- Portal**
- Teatre - Sala Polivalent**
- El Casal**
- L'Estrella**
- 6** **Telèfon públic**
- Zona esportiva**

- Sòl urbà**
- Nucli antic**
- Zona industrial**
- Zona verda**
- Equipaments i serveis**
- Vials importants**

Nom Carrer	Cordenada
Aguiló	F-2/3
Albió	B-2
Àngel Guimerà	D-2, E-2
Anselm Clavé	C-3, C-4
Arc de Sant Martí	B-4, B-5
Av. Font de la Badia	D-1, D-2
Bell-lloc	D-5
Cadi	B-5
Camí de les Eres	D-3, E-4
Camí de les Monges	C-5, C-6, D-5
Canigó	B-4, B-5
Cirera, La	C-2
Ctra. d'Igualada	C-3, C-4, D-2, D-3, E-2, F-2, G-1, G-2
Ctra. de la Llacuna	D-3, D-4, E-4, E-5, F-5
Ctra. de Montblanc	A-5, A-6, B-5, C-5
Ctra. de Pontils	B-3, B-4, B-5, B-6, C-2, C-3, D-2
Ctra. de Vallfogona	B-2, C-2, C-3
De la Marca	C-3
De la Moella	D-2, E-2
De l'Esport	C-5, C-6
De les Flors	E-4
Font dels Carreters	D-5, E-5
Francesc Macià	B-5, C-5
Francesc Moragas	C-5
Gubià	E-4
Hermenegild Carrera	D-4
Indústria	D-4, D-5, E-5
Joan Miró	D-2, E-2
Josep Pla	D-1, E-1, E-2
Juventut Colomina	C-5, C-6
La Pobla de Carivenys	F-2
Les Roques	F-2
Llibertat	B-5, C-4, C-5
Lluís de Requesens	C-2, C-3
Llorac	B-2
Mare de Déu de la Mercè	C-4, C-5, D-5
Mare de Déu de Montserrat	C-4, D-5, E-5
Molí de La Torre	D-5, E-5
Molí del Sol	E-5
Montpaó	D-3
Mn. Cinto Verdaguer	C-3, C-4
Orfeó Català	D-1, D-2, D-3, E-3, E-4
Pare Palau i Quer	D-3, D-4
Passeig del Gaia	D-4, E-4, E-5
Passeig Mn. Joan Segura	D-4, D-5, D-6
Passeig Pou del Gel	D-6, E-5, E-6
Pau Casals	D-3, D-4, E-3
De la Pau	B-4, B-5
Pere II de Queralt	B-4, C-4
Pintor Nogués	C-5
Plaça de Catalunya	B-5
Plaça dels Fontanals	C-5
De la Plana	C-4, D-3
Pol. Ind. Pont de la Barquera	E-1, E-2, F-1, F-2, F-3, G-1, G-2, H-1
Pompeu Fabra	B-4
Prat de la Riba	D-3
Progrés	B-4, C-4
Passatge Dalí	D-2, E-2
Ptge. de la Carlania	C-3
De la Ràpita	C-4
Rauric, de	C-3
Raval de Cervera	B-3, C-3, C-4
Sant Jordi	D-1, E-1
Sant Josep	C-5
Sant Magi	D-5
Sant Vicenç	C-4
De la Segarra	D-3
Travessia Igualada	D-3
Travessia St. Vicenç	C-4
Verge del Pilar	B-5, C-5, D-5
Vinya del Castell	D-1
Vinya del Senyor	D-2
Xipella	B-5

- Portal d'en Roca**
- Portal d'en Martí**
- Portal del Vicari o de Santa Maria**
- Portal de Santa Coloma**
- Portal del Sanou o de Cervera**
- Església parroquial Santa Maria**
- Església de Santa Magdalena**
- Ermita Santa Maria de Bell-lloc**

Taula núm. 1. Reproducció parcial de taula ACCES (indexada núm. identificació)

Nom	Id	Document	tipus nom 1	tipus nom 2	tipus nom 3	Tipus via
Francesc Macià	01	CU 1936	persona	polític		Plaça
Generalísimo Franco	01	CU 1940	persona	polític		Plaça
Major	01	CB 1617-23; CI 1853; CU 1900; PL 2010	descriptiu			Plaça
Eres, de les	01	CB 1617-1623	activitat, edifici o objecte			Plaça
García Hernández	02	CU 1936	persona	polític		Carrer
José Antonio	02	CU 1940	persona	polític		Carrer
Mig, del	02	CI 1853; CU 1900; PL 2010	descriptiu			Carrer
Rubió, d'en	02	CB 1617-23	persona	colomí		Carrer
Fermín Galán	03	CU 1936	persona	polític		Carrer
Major	03	CB 1617-23; CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010	descriptiu			Carrer
Bous, dels	04	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Bonayre, de	04 + 05	CB 1617-23	descriptiu			Carrer
Carnisseria	05	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Mariano Miralles	06	CU 1936	persona	colomí		Carrer
Màrtirs de Santa Coloma	06	CU 1940	polític			Carrer
Capellans, dels	06	CI 1853; CU 1900; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Raval
Salvador Seguí	07	CU 1936	persona	polític		Carrer
Santa Coloma, de	07	CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010	religiós			Raval
Gitanos, dels	07	popular	activitat, edifici o objecte			Raval
Lluís Companys	08	CU 1936	persona	polític		Carrer
Sant Vicenç, de	08 / 38	CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010	religiós			Carrer o raval / travessia

Nom	Id	Document	tipus nom 1	tipus nom 2	tipus nom 3	Tipus via
Estudi, de l'	09	CB 1617-23	activitat, edifici o objecte			Carrer
Quarteres	09 / 19	19: CB 1617-23 / 09: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Pica, de la	10	CB 1617-23	activitat, edifici o objecte			Carrer
Font, de la	10 / 14	14: CB 1617-23 / 10: CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte	direcció a		Carrer
Marxants	11	CB 1617-23; CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Antonio Beltrán	12	CU 1936	persona	polític		Carrer
Jesús, de	12	CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010	religiós			Raval
República, de la	13	CU 1936	polític			Avinguda
Calvo Sotelo	13	CU 1940	persona	polític		Avinguda
Cervera, de	13	CI 1853; CU 1900; PL 2010	topònim	direcció a		Raval
Santa Caterina	14	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	religiós			Carrer
Misèria, de la	14	popular	descriptiu			Carrer
Francesc Layret	15	CU 1936	persona	polític		Plaça
Església, de l'	15	CB 1617-23; CI 1853; CU 1900; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Plaça
Avall, d'	15	popular	descriptiu			Plaça
Portal d'en Martí	16	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	persona	colomí		Carrer
Vilaplana, d'en	16	CB 1617-23	persona	colomí		Carrer
Sant Roc, de	17	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	religiós			Raval o carrer
Portal d'en Roca	18	CB 1617-23; CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	persona	colomí		Davallada o carrer
Forn de Baix	19	CI 1853; CU 1900; CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Nova	19 o 20	CB 1617-23; CU 1900	descriptiu			Plaça

Nom	Id	Document	tipus nom 1	tipus nom 2	tipus nom 3	Tipus via
Santiago Rusiñol	20	CU 1936	persona	intel·lectual o artista		Plaça
Espanya	20	CU 1940	topònim	polític		Plaça
Fossar, del	20	CI 1853	activitat, edifici o objecte			Raval
Portalet, del	20	PL 2010	activitat, edifici o objecte			Plaça
Angel Guimerà	21	CU 1936	persona	polític	intel·lectual o artista	Carrer
Itàlia	21	CU 1940	topònim	polític		Carrer
Llacuna, de la	21	PL 2010	topònim	direcció a		Carretera
Jaume Carner	22	CU 1936	persona	polític		Carrer
General Mola	22	CU 1940	persona	polític		Carrer
Vallfogona, de	22	PL 2010	topònim	direcció a		Carretera
Montblanc, de	23	CU 1936; PL 2010	topònim	direcció a		Carretera
General Sanjurjo	23	CU 1940	persona	polític		Carrer
Carretera	23 i 36	CU 1900	descriptiu			Carretera
Nicolás Salmerón	24	CU 1936	persona	polític		Carrer
Verge del Pilar	24	CU 1940; PL 2010	religiós	polític		Carrer
Pati de la Font	25	CU 1900; CU 1936; CU 1940	activitat, edifici o objecte			Carrer
Gubià	25	PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Estanislau Figueras	26	CU 1936	persona	polític		Carrer
Legionarios	26	CU 1940	polític			Carrer
Mare de Déu de Montserrat	26	PL 2010	religiós			Carrer
Emilio Castelar	27	CU 1936	persona	polític		Carrer
General Primo de Rivera	27	CU 1940	persona	polític		Carrer

Nom	Id	Document	tipus nom 1	tipus nom 2	tipus nom 3	Tipus via
Plana, de la	27	PL 2010	descriptiu			Carrer
Blasco Ibáñez	28	CU 1936	persona	polític	intel·lectual o artista	Passeig
Victòria, de la	28	CU 1940	polític			Passeig
Muralla, de la	28	PL 2010	activitat, edifici o objecte			Passeig
Indústria	29	CU 1936; CU 1940; PL 2010	activitat, edifici o objecte			Carrer
Anselm Clavé	30	CU 1936	persona	polític	intel·lectual o artista	Carrer
Nostra Senyora de la Mercè	30	CU 1940; PL 2010	religiós	polític		Carrer
Progrés	31	CU 1936; CU 1940; PL 2010	ideològic			Carrer
Jacint Verdaguer /Mossèn Cinto Verdaguer	32	CU 1936; CU 1940; PL 2010	persona	intel·lectual o artista		Carrer
Llibertat	33	CU 1936; PL 2010	ideològic			Carrer
Primero de Abril	33	CU 1940	polític			Carrer
Josep Niubó	34	CU 1936	persona	colomí		Carrer
Sant Josep	34	CU 1940; PL 2010	religiós			Carrer
Pi i Margall	35	CU 1936	persona	polític		Plaça
14 Enero	35	CU 1940	polític			Plaça
Portal, del	35	PL 2010	activitat, edifici o objecte			Plaça
Igalada, de	36	CU 1940; PL 2010	topònim	direcció a		Carretera
Ràpita, la	37	popular; PL 2010	activitat, edifici o objecte			s/tipus / carrer
Antoni Nogués	38	AP 1944	persona	FALTA		Carrer